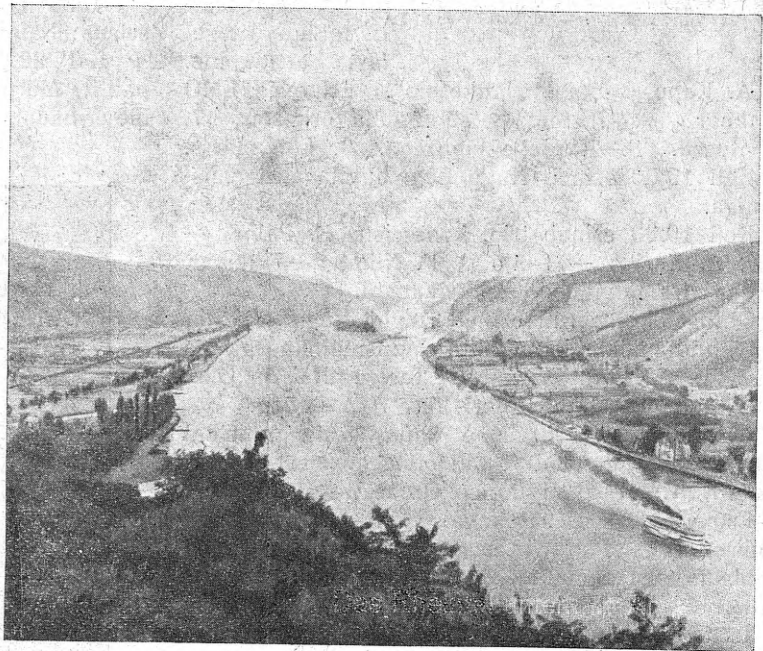

46

RADIO

**„Radio käsiraamat“
on hädatarvilik
igale raadio-
kuulajale.**

**Hind
3 krooni**

Maaliline Rheini org allpool Audernachi

1.—7. novembrini 1931

Hind 10 s

Mida pakub käesolev nädal raadios huvitavat

Tallinnast kantakse jumalateenistus eile Niguliste kirikust. Jutlustab õp. A. Bidder. Tartu saatja kaudu kuuleme jumalateenistust Maarja kirikust. Jutlustab õp. Vöörmann.

LY LASNER,
kes esineb esmaspäeval ettekantavas kuuldemängus

Käesoleval nädalal pühitseb teatavasti meie suurim kutseline teater „Estonia“ oma 25. a. tegevuse juubelit. Sel puhul korraldatakse kell 12 „Estonia“ kontsertsaalis juubelaktus, mis ka raadio teel antakse edasi. Aktuse kavas on: 1. Seltsi esimehe dr. Möttuse avakõne. 2. Riigivandema kõne. 3. Riigihümn. 4. Ülevaade teatri tegevusest — direktor A. Kasemets. 5. 25 aastat teatris töötanud teemlaste austamine.

6. A. Kapp, kantaat „Päikesele“. Esinevad EMO segakoor ja „Estonia“ sümfonia orkester. 7. Tervitused. 8. Esimehe lõppsõna. 9. Lõpumars. Kell 19,00 esineb Hugo Laur huvitava lugemistunniga.

Kell 19.30 esineb trio, koosseisus R. Palm — viiul, A. Karjus — tsello ja F. Nikolai — klaver, kandes ette huvitavaid muusikapalu.

Õhtusel kontserdil esineb ringhäälingu orkester möödunud nädala kaunimate muusikapaladega ja solistidena koloratuursopran Terese Rei ja Olav Roots, esitades Heino Elleri klaveri prelüüde.

Peale kontserti kuuleme vana tantsumuusikat heliplaadidelt ja moodsat „Estonia“ Valgest saalist. Mängib „The Estonia Dance Orchestra“.

Esmaspäevases saatekavas võiks mainida muusikalises osas Platov'i kasakatekoori ettekandeid heliplaadidelt. Sõnalises osas kantakse ette Ed. Pailleroni komöödia „Süütav säde“. Tegevad: Ly Lasner, Mizzi Möller ja Felix Moor.

Teisipäevasel kontserdil esineb ringhäälingu orkester M. Prokofjeffi juhatusel kergemasisuliste muusikapaladega. Soololaule esitab Artur Rinne.

Kolmapäevasel kontserdil esineb kaitseministeeriumi puhkpillide orkester G. Rederi juhatusel huvitava kontserdiga. Et kaitseministeeriumi orkester on üks paremaid Eestis ja esineb vilunud juhi juhatusel, siis peaks ka käesolev kontsert laialdast

huvi pakkuma. Peale kontserdi kuuleme tantsumuusikat heliplaadidelt.

Neljapäevane kontsert on pühendatud Saksa- maale, kuna muusikalise matka reisikava näeb ette peatuse Saksamaal. Enne kontserti kõneleb „Päevalehe“ toimetaja E. Jalak: Tänapäeva poliitiline Saksamaa.

Kontserdil esineb ringhäälingu orkester ja solistidena Hanna Christiansen — sopran ja R. Palm — viiul. Kantakse ette Beethoveni, Wagneri, Mendelssohni, Bachi, Haydeni ja teiste helitöid. Heliplaadidelt kuuleme populaarseid saksa koorilaule. Kontserdi vaheajal kannab Hilda Gleser ette palu moodsast saksa lüürikast.

Reedel kuuleme kontsertosas J. Stravinski helitööde ettekandmist heliplaadidelt. Vastava seletusega esineb Ark. Krull.

Laupäeval esineb huvitava loenguga dr. Hunnius. Loengu teemaks on meie kliimas nii sageli esile tulev haigus — angiina. Eriti praegustel sügisestel ilmadel tuleb seda haigust väga tihti ette ja ei tee kellelegi paha, kui teatakse, kuidas see haigus avaldub ja kuidas teda kõige parem on arstida.

Kontsertosas esineb ringhäälingu orkester kergemasisulise muusikaga ja solistina Karl Kukk, kandes ette palu klarnetil.

Vana tantsumuusika eest hoolitseb trio, koosseisus: Salong, Oja ja Neumann.

Kell 22.00 saame reportaazi „Estonia“ juubelipallilt. Mikrofoni ees F. Moor. Nii kujuneb käesolev nädalalõpp eriti huvitavaks ja tujuküllaseks.

MIZZI MÖLLER,
kes mängib kaasa esmasp. ettekantavas kuuldemängus

Tellimishind:

aastas . . .	Kr. 4.50
6 kuud . . .	2.40
3 " . . .	1.20
1 " . . .	0.40

Tellimisi võtavad
vastu kõik post-
kontorid

RAADIO

ÜLERIIKLISE EESTI RAADIOÜHINGU HÄÄLEKANDJA

ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetuse ja talituse aadress: TALLINN, ETK Lai 41. Telef. ETK 32
Avatud kella 11—1

Kuulutuste hind:

kuulutuste osas	6 senti mm
teksti ees	8 " "
tekstis	10 " "
saatekavas	12 " "

Hind arvatud kuu-
lutuste veeru lainuse
järele

Nr. 46

31. oktoobril 1931

I aastakäik

IV Eesti raadionäitus

Dipl. ins. F. Clbrei

(Järg)

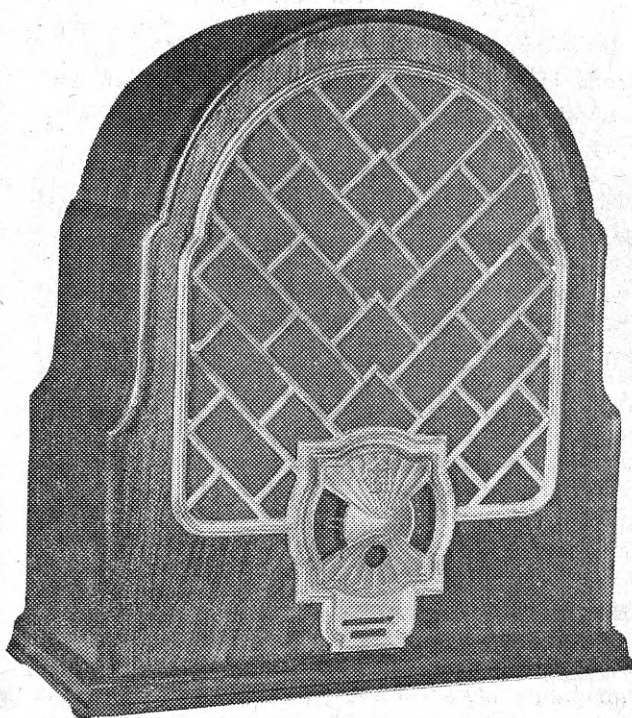
Ilma filtri kasutamata ning ilma filtri kasutamisega kooskäiva väärnähtusita (erilise lisaorgani vajadus, filtri häälestusasendi läheduses töötavate saatejaamade vastuvõtu nõrgenemine jne.) saavutatakse selline selektiivne vastuvõtt, mis enam midagi soovida ei jäta. Vastuvõtja käsitlemine pole kolmanda häälestatava võnkeahela juurdelisamise läbi siiski mitte raskemaks läinud, kuna nüüd kolm võnkeahelat endid koos ühe skaala järele häälestada lasevad, nagu see sünnib 250-kroonilises, 4-lambilises 340 W-s. Samatüübiline neljalambiline vastuvõtja alalisvoolu võrgu jaoks maksab 26 kr. rohkem. Veidi odavam on 3-lambiline vastuvõtja 230 W, milles eelmise tüübi kaks madalsagedusastet on asetatud pentoodiga. Selles vastuvõtjas on antenni ahel eraldi häälestatud, kuna kaks võreahelat koos häälestatakse. Hinnavahe nende kahe tüübi vahel on 40 krooni. Telefunken vastuvõtjate lööknumbriks on peale häälestatud antenniahela veel n. n. „autoskaala“, mille iseäraldus seisab harilikust veidi suuremas kettas, mille serva külge saab kinnitada plekist valmistatud üksikute saatejaamade nimetused.

Jaama nimetustega varustatud skaalad pole endast uudiseks, leidub neid ka teistel firmadelgi, kui Telefunkeni „autoskaalal“ annavad need nimetused ümberpaigutada, mis osutub vajalikuks mõne saatja lainepikkuse muutmise puhul. Pealegi võib iga aparadi omanik enda vastuvõtja skaalale paigutada vaid nende jaamade nimetusi, missugused teda eriliselt huvitavad. Sealjuures omab autoskaala ikkagi hariliku kraadide jaotuse peale selle.

Aparaadi käsitsemise mugavust aitab autoskaala kahtlemata palju tõsta. Teisist täiendusist oleks mainimisväärt platiiniriidium kontaktide tarvitusele võtmine kõigis ümberlülitajais ning eriti käepärane saadeldis valgustusvooluvõrgu antenniks kasutamiseks. Kokku võttes peab konstaterima, et Telefunkeni aparate hinnad on tänava tugevasti langenud. Firma on aga seda hinnaalandust osanud taktiliselt läbi viia, lastes turule uued odavamahinnalised tüübid, kuna aparate tehniline väärtus endiste kõrgemahinnaliste vastuvõtjate vääriliseks on jäänud.

Niisugune teguviis on sümpaatia avaldus nende ostjate vastu, kes alles hiljuti mõne vanema tüübilise vastuvõtja (näiteks T40W või T90W) endale muretsesid, seda enam, kui ost koguni järeelmaksuga teostus.

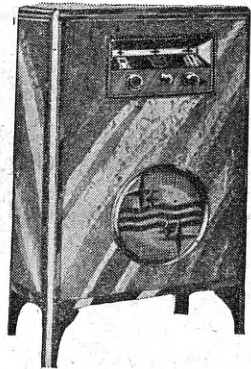
Telefunken valmistab juba paar aastat enda

„Telefunken“ 341WL, valjuhääldajaga

vastuvõtjate väliskastid pressitud isoleermaterjalist, missugune väga puhta ning soliidse mulje jätab. Üldse on isoleerainest valmistatud valjuhääldajate ning aparate kestade tarvitusele võtmine viimasel ajal väga levinud ka teiste firmade juures ja otse imestama peab, kui ilusaid, maitserikkaid ning praktiliselt kulumatuid ja muutmatuid vorme selle uue tehnikaga on võimalik saavutada.

Telefunkeni valjuhääldajad, kõigi nende positiivsetele väärtustele vaatamata paistavad keskmisele ostjale siiski hinna poolest veidi kallitena väga mõõdukate vastuvõtuaparaatide hindade kõrval. Näiteks maksab Arcophon 7 51 krooni ja Arcophon 8 juba 98 krooni. Pole ju mingisugust kahtlust, et nende kõrge kvaliteet ka hinnale vastav on, kuid valjuhääldaja eest maksta kuni 40% vastuvõtja hinnast, paneb kehvema mehe veidi mõtlema. Telefunkeni väljapanekute seas figureerivad ka mootorite ja teiste elektriaparaatide jaoks määratud sum-

„Philips“ kappvastuvõtja

butusseaded, mille tõttu nende segamise tagasi elektrivõrku ja sealt raadiovastuvõtjasse ei pääse. Vahemate mootorite sumbutusseadete hinnad kõiguvad 16 ja 25 krooni vahel. Kui palju halba tuju ning pahandusi oleks võimalik maailmast kaotada, kui iga elektrimootori omanik enda mootori küljes sellist sumbutusseadet kasutaks! Muudest väljapanekutest on mainimisväärt veel helifilmi projektsioonseadeldis, mille töötamist aga kahjuks ei demonstreeritud.

Kokku võttes väga soliidne firma ja soliidsed väljapanekud. Eeloleval ostuajajärgul võib oodata „Telefunkeni“ poolt tugevat konkurentsi teistele võistlejale.

Amatööride väljapanekud jäävad kahjuks aastastalt vähemaarvulisemaks ja kahvatumaks. Meel-estub esimese raadionäituse aegadest raadioamatööride väljapanekute hulk, mille seas võis näha väga eeskujulikult koostatud hiigelvastuvõtjate kõrval ka tõelisi „amatööride“ aparate, mis enda kareda koore all terve ning tugeva südame sisaldasid. Praegusel näitusel esinevad õieti väljapanekute kõrge viimistlemistehnika tõttu on raske lugeda sinna õilsasse klassi kuuluvaks. Amatöör selle sõna parimas mõttes on mees, kes äärmiselt väikese tegevuskapitaliga ning väga piiratud abinõudoga, kuid seda suurema leidlikkuse ning osavuse abil endale „lustikummuti“ valmis sepi seab.

Hr. Arriva väljapanek tahab tõendada, et veel leidub amatööride seas seda haputaignat, mis suudab panna lõpuks terve radiopere parajasti käärima, nagu seda suutsid vähem kui kümne aasta eest amatöörid lühilainete tehnika rajamisel. Veel praegugi on maksev raadiovastuvõtjate klassifikatsioon eriliseks „lühilaine“ vastuvõtjateks ning ringhäälingu vastuvõtjateks. Mõlemas vastuvõtjate liigis kasutati erilist montaahtehnikat ning üksikosi. Hr. Arriva tõestab enda vastuvõtjatega, millised muuseas on ka juba patenteeritud, et universaalaparaadi ehitamine hiigelsuurele lainete diapasoonile 27 meetrist kuni 2000 meetrini praktiliselt täiesti on läbiviidav. Astmelüljaja lainetevahetuseks

on küll 6—9-kordne, kuid vastuvõtja kvaliteet ei jäta midagi soovida.

Hr. Arriva nimi on raadionäituste külastajatele juba varemalt tuntud eelmisist raadionäitustest ja tema seekord väljapanud aparate konstruktsiooni keerulisus ning lülituskeemi tehniline realiseerimine on tema kõrgeklassilise ja rohkem professionaalse kui asjaarmastaja tööoskuse tõestuseks.

Vana tuttavana esineb veel hr. P. Norman Paidest, kelle väljapanud 4-lambiline võrkvastuvõtja haruldase puhta väljatõutuse poolest oli tähelepanu objektiks. Eelmise väljapanijaga võrreldes on meil siin tegemist puhtamakujulise amatööriga, kes kutseliselt kuuldavasti hoopis teisel alal teotseb.

Kolmas amatöör hr. L. Vedru on välja pannud lühilainesaatja kvarts-ostsillaatoriga. Saatja on koostatud moodsa lühilaine tehnika viimaste nõuete kohaselt 4 võnke- ja dubleerimisastmega ja suudaks töö korralikkuse ja puhtuse poolest võistelda nii mõnegi töökoja tootega. Muuseas on hr. L. Vedru poolt valmistatud ka saatja soojusampermeetrid. Sama autori poolt on välja pandud veel alumiiniumkasti ehitatud lühilainevastuvõtja ning 4-lambiline normaalaine võrkvastuvõtja. Kõik väljapanekud annavad kujuka tunnustuse autori tööoskusest ning asjatundlikkusest.

Neljas ning viimane amatöör hr. N. Vaino on esinenud „vähema vennana“ teiste suurte kõrval, esitades oma mikroskoopilist detektorvastuvõtjat laiemale publikule. Kiistapuu on niivõrt tilluke, et esimesel silmapilgul seda keegi ei märkakski, poleks ta olnud nii silmapaistvalt plakatitega tähistatud.

Järgmises lahttris asus suur hollandi raadiofirma „Philips“ enda eksponaatidega. „Philips“ on omanud meie raadioharrastajate peres väga silmapaistva koha eestkätt enda kuulsate ning kõrgeväärtusliste raadiolampide läbi, olles üks hilisemalt vastuvõtjate ehitusega tegelema hakanuid firmasid. Hiigelpitalide abil, mis sellel firmal kasutada, loodi lühikese aja jooksul raadiovastuvõtjate suuremõduline tööstus ja turule ilmusivad üksteise järele sensatsioonide valmistavad vastuvõtjad, nagu

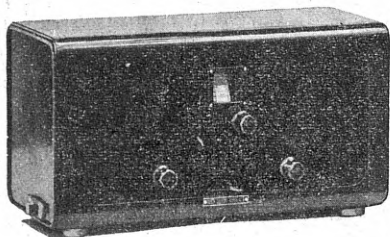
Moodsaim Philipsi vastuvõtja

„Paladin“, „Philips Luxus“ ja viimasena „Philyra“. Kiiresti areneva raadiotööstuse toodetest on esimene tüüp juba müügilt kadumas ning juba varemalt tuntud „Philips Luxuse“ kõrval esineb uueaegselt „Philyra“, valjuhääldajaga ühikuks moodustatud 3 lambiline võrkvastuvõtja 185 kroonilise hinnaga. Sensatsiooniks praegusel näitusel oli „Philips-Luxuse“ ja „Philips“ raadiokapi sajakrooniline hinnaalandus, mille tõttu need kõrgeväärtuslised vastuvõtjad nüüd hoopis laiematele ringkondadele kättesaadavaks on tehtud. „Philips-Luxus“, missu-

gune esimeseks 2-he kõrgesagedus varivõre-lambiga vastuvõtjaks raadioturul oli, ja missugune *absoluutselt ühenupulise* häälestusseadega varustatud oli, ilma igasuguste enam-vähem peidetud järelreguleerimis-seadeteta, missuguste olemasolu „ühenupuhäälestamise“ tihti illusoorseks tegi, on tänini jäänud üheks paremaks kvaliteet-vastuvõtjaks ja loodetavasti jääb selleks veel pikemaks ajaks. Esitatud oli näitusel ka sama „Luxus“ alalisvoolu võrgu jaoks, väga omapärase häälestusskaalaga. Selle aparadi hind on jäänud endiselt Kr. 520.— pääle ning kuulub seega ühes oma vahelduvvoolu-vennaga vastuvõtjate „aristokraatia“ hulka. Vähemaist tüübest leidsime näitusel juba varemalt tuntud „Luxus-juniori“, mille haruldane mahlakas ja täidlane hääle on üldiselt tuntud ja väikese 110 krooniline „Philiton“ vähemnõudlikkele ostjaile. Parima kuulsuse omanud võrkanoodest, valjuhääldajaist ning akku-laadijaist oli esitatud ka varemalt tuntud tüübid. Üldiselt ei üllatanud seekord „Philips“ mingisuguse erilise uudisega; pole aga vähematki kahtlust, et see firma veel edaspidi kõneaineks materjali suudab anda.

Philipsi väljapanekute hulgas köitis külastajate tähelepanu eksperimentaalne seadis, mille abil valgusrakukese tööviisi demonstreeriti. Grammofoni elektrilise kõlakarbi vool juhiti võimendajasse, sellest aga õõnespeegli ette asetatud taskulambi pirni, mille hõõgniit siis vastavalt grammofoni plaadi helivõngetele vilkuma hakkas. Õõnespeeglist juhitud paralleelne kiirtevihk sattus paar meetert eemale asetatud photorakukesse, milles valguse võnkumised uuesti elektrivõnkumiseks ümbermuudeti ja läbi võimendaja valjuhääldajasse juhiti. Aparatuuri ümber surus alatasa tihe uudishimuliste võru, kes ime likku valgusmuusikat nõrkematu tähelepanuga jälgis. Otseselt öeldud ei küüeninud selle demonstratsiooni jaoks korraldatud katse kvaliteet normaalse helifilmi kvaliteedini, kuid selleks ta polnud mõeldudki. Demonstratsiooni abinõuna saavutas aga seadis enda eesmärgi täielikult.

Tartu telefonivabriku väljapanekute kohta peab

A/S. Tartu telefonivabriku „Nadir-Luxus 3B“

roõmustaval viisil tähendada, et väljapanud vastuvõtjad küünevad kvaliteedilt täiel määral Euroopa parimate tehaste toodete kvaliteedini, niihästi väljatöötuse korralikkuse ja puhutuse poolest, kui ka vastuvõtu omaduste läbi. Mis puutub esimesse mainitud omadusse, siis pole selles meie kodumaa suurema erivabriku tööd iialgi põhjust annud nurisemiseks. Esitatud tooted pole kunagi omanud amatöörimaigulist valmistamiskuju, mida kahjuks paljude kodumaa tööstussaadusena esitatud vastuvõtjate kohta varemalt öelda ei saanud.

Sellevastu on aga teha jälgitud teatud ebaõnn, aparateide raadiotehniliste omaduste suhtes. Mitte kõik vabriku poolt varemalt turule lastud tüübid pole suutnud läbilüüa. „Nadiiri“ tootmisega on aga T. T. V.

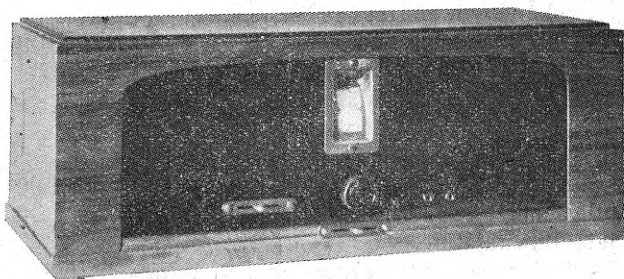
ühel hoobil tõusnud kõrgele üle keskpärase tasapinna, mis puhul peame õnitlema teha saavutatud eduga, mida kroonib ka auhinna komisjoni ühemeelne otsusega määratud kuldauraha.

(Järgneb)

A/S. Tartu telefonivabriku 3-lamb. võrkvastuvõtja „Nadir-Luxus 3W“

„Radio“ ei või puududa ühelgi raadiokuulajal!

O-ü. „Esto-Muusika“ I auhinnaga kroonitud „Standart Nõitrodüün“

„Raadios“ nr. 45 F. Olbrei raadionäituse kirjeldusse on sattunud toimetusest mitte olenevial põhjusil O-ü. „Esto-Muusika“ I auhinnaga kroonitud „Standart Nõitrodüüni“ asemel vale klishee. Õige klishe avaldame käesolevas numbris.

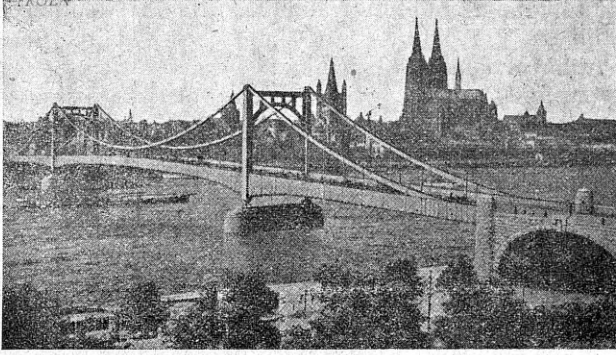
Igasuguseid

petrooleumlampe

lambiklaase ja nende üksikosi
on alati saadaval

J. SOONSEIN'I äris
Estonia teatrimaja nr. 8

Pille Saksamaalt

KÖLN, vaade Rheini jõelt

BERLIIN

Vastuvõtja voolukulu

Kui kalliks läheb raadiovastuvõtja tarvitamine

Raadiovastuvõtja tarvitajale on väga tähtis aparaadi voolukulu ja lampide amortisatsioon, sest pärast aparaadi ostmisest need kaks kulu ühes raadiomaksuga kujundavad endast raadiovastuvõtja ülalpidamise põhikulud. Igauhel, kes ostab endale vastuvõtja, on väga tähtis teada, kui palju kulu teeb tema raadio talle pärast ostmist. Sellest ostja teab, kas raadiovastuvõtja pidamine on talle jõukohane või mitte.

Vastuvõtjate voolukulu on väga mitmesugune. Pikema praktika ja kestvate katsetuste tagajärjel kogusin mitmesuguste vastuvõtjate voolutarvituse kohta andmeid, mis võivad olla kasulikud vastuvõtjate tarvitajatele.

Kõigepealt patareivastuvõtjad. Nende anoodvoolu kulu ei saa täpselt arvestada, sest anoodpatareide vastupidavus on enamasti iga patarei juures isesugune. Praktika aga näitab, et 3-lambiline harilikkude ühevõrelampidega vastuvõtja („Esto-Muusika“) kulutas keskmiselt 4 kuuga ühe 850-sendilise anoodpatarei, kusjuures päevane tarvitus oli 4—5 tundi. 24-ampertunnist akkumulaatorit oli seejuures vaja laadida iga 2¹/₂—3 nädala tagant kord. Nii siis 3-lambilise patareivastuvõtja tegi voolukulu 4 kuu jooksul: anoodpatarei 850 senti,

akkulaadimine (á 50 senti) 350 senti, kokku 1.200 senti. See on 3 krooni kuus või 10 senti päevas.

Neljalambiline patareivastuvõtja takistussidesetusega (katsetada oli „Melodic 4“) tarvitas iga keskmiselt 3 kuuga ühe anoodpatarei (päevane kuulamine 4—5 tundi). 24-ampertunnist akkut oli vaja laadida 3 kuu jooksul 8 korda. Kulu 3 kuuga 1250 senti, kuuga 417 senti ja päevas umbes 14 senti. Neljalambiline nõitrodüün („Esto-Muusika“) kulutas natuke rohkem. Keskmise arvestuse järele tema voolukulu (anood ja küte) tegi kuus ligi 500 senti ehk 16 senti päevas.

Võrguvoolul tuleb raadiovastuvõtja tarvitusekulu hulga odavam. Katsetada oli „Philips“ Standard (hind 300 krooni). Selle 3-lambilise varivõrelampidega võrkvastuvõtja töötamisel tegi „Siemens-Schuckert“ voolumõõtja (3000 ringi kilovatttunnis) iga 28 sekundi tagant ringi see on — kulutas 84 sekundiga 1 vati ehk 42,8 vatti tunnis. Kui elektri hind on 25 senti, siis see teeb välja 5-tunnilise päevase tarvituse kohta umbes 6¹/₂ senti päevas. Seejuures vastuvõtja on umbes samasuguse võimsusega kui eelnimetatud 4-lambiline nõitrodüün. (Kuuldavate

NEUSCHWANSTEINI LOSS, mis asub ilusas mägestikus

Richard Wagner · Ludvig Beethoven · Christoph Willibald Glück

Kolm kuulsamat Saksa heliloojat, kelle töid kantakse ette neljapäevasel kontserdil: muusikaline matk ümber maailma

jaamade arv, selektiivsus, hääletugevus ja häälepuhtus enam-vähem võrdsed).

Neljalambiline luksusvastuvõtja „Philips Luxus“, mis on väga suure võimsusega, pani töötamisel voolumõõtja („Siemens Schuckert“) ringi käima iga 15 sek. tagant korra. Seega tarvitab see vastuvõtja ühes valjuhääldajaga 80 vatti tunnis. 5-tun-

nilise päevase tarvituse juures oleks voolukulu 10 senti päevas.

Patareivastuvõtja voolukulu võime teha õige odavaks, kui viime selle võrkanoodi abil võrguvoolu peale ning laadime akkumulaatorit vastava laadija abil kodus. Katsed näitasid, eelnimetatud nöötridüün (170-krooniline) võrkanoodiga pani voolumõõtja ketta tiirlema iga 140 sekundi tagant korra. See on iga 420 sekundiga kulub voolu 1 vatt. 5 tundi päevas kuulates kuluks seega 43 vatti päevas, see on õige pisut rohkem kui 1 sent päevas. Seejuures tuleks 24-ampertunnilist akkut laadida kõige vähemalt 3 korda kuus, laadimise omakulu valgustusevoolul umbes á 30 senti, kokku 90 senti. Vastuvõtja voolukulu tuleks seega umbes 120—135 senti kuus ehk 4—4 1/2 senti päevas. Kuigi tuleks laadida akkumulaatorit väljas, siis teeks voolukulu (150 + 35 =) 185 senti kuus ehk 6,2 senti päevas.

Kolmelambiline patareivastuvõtja tuleks võrkanoodi abil võrguvoolul neljalambilisest veel tunduvalt odavam.

Vähemalt iga 2 aasta tagant vastuvõtja lambid tuleb vahetada uutega. Kui pulju lähivad maksma ja teevad kulu lambid, seda arvestagu juba igaüks ise, kuna lampide hind on kõigile teada.

Ed. Pertman.

Luksemburg

Uus 100 kilovattiline Luksemburgi saatja hakkavat käesoleva aasta lõpul tööle. Lainepikkus pole veel teada. Endine laine oli 1346 kHz.

Poola

Katovice saatja (734 kHz) võimsust kavatsetakse suurendada 35 kilovattini.

TERESE REI

(kolorat-sopran), kes kannab ette pühapäevasel kontserdil soololaule

Nurjunud rünnak raadio vastu

Kõmuline allkirjade kogumine ringhäälingu sulgemiseks, millest kirjutatakse üks päevaleht ja töömeeste eelmises numbris, on vaibunud. Ei kihku ega kahku enam. Seda oli ette näha. Vaevalt võtsid seda tõsiselt asja algatajadki, vaid nagu kuuleme, on keegi isik, kelle isiklike majandusliku huve Ringhääling ei olevat rahuldanud, allkirjade kogumise naljanumbri lavastanud kättemaksuks Ringhäälingule, kusjuures ähvardused on kostnud Ringhäälinguni juba enne allkirjade kogumise teate ilmumist ajalehes. Kavatsused on olnud koguni kaugeleulatavamad. Jõudude „proovimobilisatsiooni“ on toimetatud ühes pealinna tuntuimas lokaalis,

lehtede toimetuste poole, kus vastavad kirjutised on ilmunud. Siis ehk hakatakse sarnastele „kaastöölistele“ rohkem vaatama „näppudele“.

„Lugesin eilases „Päevalehes“ artikli, et grupp „aktioniste“ tahavad ringhäälingut sulgeda, et olevat juba 300 allkirja korjanud jne. Huvitav oleks teada, kes need „sulgejad“ õieti on? Kas kommuuna mehed teiselt poolt traataeda, kes valmistavad teed Leningradi, või meie oma“, kes isegi niikaugele lähuvad, et lubavad toppel maksu maksa, kui aga ringhäälingust lahti saaks. Kuid, kes on neid „aktioniste“ volitanud raadiokuulajate nimel toppel maksu lubama, mis õigusega tullakse seesuguse krempliga ajalehe veergudel välja? Kes tahab välismaad, tahtku, aga ärgu tulgu teisi segama. Nagu näha, ollakse ikka veel arvamisel, et mis väljamaa kraam, olgu ka kõige s. . . em, on ikka hää, kuid oma — see on alati halb.“ *Raadiokuulaja A. S. (Tamsalus).*

„Jälgin põnevalt kogu lugu algusest peale, nimelt mõnede lehtede suhtumist Ringhäälingusse, ning ma ei saa salata ega peita pahameelt nimetatud ajalehtede vastu, kes ei püüa, ega tahagi aru saada Ringhäälingu seisukorrast, võitlusest „jänestega“, riigi suurest osast saamisest jne., vaid nad pealegi hurjutavad ja mõnitavad, teevad Ringhäälingut maha jne.“

See on täiesti halb nähe. Kui kogutakse allkirju selleks, et saatja vaikiks, siis võib ka allkirju koguda selleks, et saatja edasi töötaks, ning ma usun et viimaseid saaks palju palju rohkem!

Ei tule tähelepanna mõnede ninakate raadiokuulajate „exstra luksuslike“ soove, seda enam et harilikult kõik need nurisejad on mõne võrratult halva selektiivsusega paraadi omanikud. Ning kodumaa saatekava halbtusest ei või niikaua juttugi olla, kui Postivalitsus pole tarvilisi karmimaid abinõusid tarvitusele võtnud „jäneste“ seisuse kaotamiseks. Tean isiklikult nii mõndagi jänest, kes külmema rahuga omale *kõige kõrgema antenni* ümbruskonnas on ülesse seadnud, ning maksu tasumise pääle kindlasti ei mõtle, kuigi raadio sissepanemisest juba varsti ligi pool aastat möödus on. . .

Ning tõsiselt võttes — ega see kodumaa saatekava nii halb polegi kui vast mõnel poolt väidetakse. Ei saa salata et sellel ju mõningad puudused on, kuid missuguses saatekavas puuduvad need?

Arvesse võttes meie riigi raadiokuulajate arvu, ning võrreldes seda mõne teise riigi abonentide arvuga, näeme et saatekava viletsuse suhe mitte kaugeltki nii suur ei ole kui abonentide vahel!

Kas on selle peale ka kõik need kiusajad ja laimajad mõelnud?

On ju teada, et raha abil saab nii mõndagi, ning muidugi ka paremat saatekava!

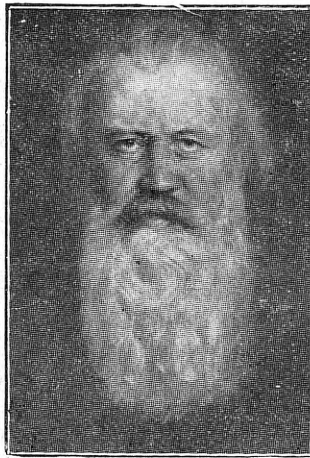
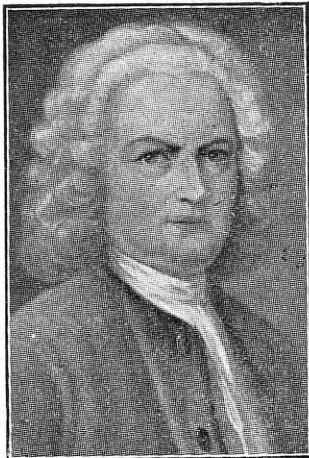
Miks tullakse nurisema halva saatekava üle, ning samal ajal hakatakse etteheiteid tegema, et Ringhääling julgub „jänestele“ südamele panna maksu tasumist? Kuna Ringhääling just sealt omale tarvilised summad halva (?) saatekava parandamiseks saaks?!

Ei jõua küllalt imestada ega pahandada mõnede isikute sihilikult laimavate ülesastumiste puhul Ringhäälingu vastu.

Lõpuks ütlen veel niipalju, et Ringhääling alati võib arvestada paljude ja paljude abonentide poolehoiuga, mida ta ka tõesti ära on teeninud.“

H. L., abonent nr. 14.315.

* Krõbedamad väljendused jätame välja Toim.

BACH

BRAHMS

Kuulsad Saksa heliloojad, kelle töid kantakse ette neljapäevasel kontserdil

kus on hüüdsõnaks võetud: kallaletung Ringhäälingule abinõusid valimata! Allkirjade kogumine Ringh. sulgemiseks oli nii siis esimene kahurpauk. Olevat andmeid, et sama härra käsi mängus olnud ka Narva, Viljandi jne. „raadiorahutuste“ tekitamisel ja ajalehtede varustamisel Ringhäälingut mahategevate artiklitega juba pikema aja jooksul, kusjuures tihti koguni kaudselt teel ja kombinatsioonide abil on võimalusi leitud sihilikkude kirjutiste ajalehtedesse lansseerimiseks. See näitab vaid, kuidas meil vastutustundeta element oskab teha „rahva häält“ selleks, et oma isiklikes huvides suure üldtähtsusega ettevõtet maha teha ja selle tegevuse arenemist halvata.

Ringhäälingu tegevus nõuab arvustamist samuti kui seda asja enese huvides vajab teater jne., kuid arvustus peab olema õiglane ja objektiivne, mitte aga sihilik mahategemine.

Et ka raadiokuulajad oskavad asja õieti hinnata, seda näitavad rohkearvulised kirjad toimetusele. Ruumi puudusel ei saa meie neid kõiki avaldada, toome allpool vaid paar nendest, kuid ühtlasi soovime sarnaste kirjadega pöörduda otsekohe aja-

R. Neudorfi
„Raadio käsiraamatu“

III osa on saada piiratud arvul „Raadio“ talitusest. Hind 25 senti.

Euroopa saatejaamade saatekavad

1.—7. novembrini 1931

RÄADIO

Telefunken-täht raadio-
lambil on kõrge kvali-
teedi tagatis

Üks kord Telefunken-
lambid —
alati Telefunken-lambid

Saadaval parimates
radioärides

Pühap. 1. nov.

Tallinn 500,8 / 10

10.25 saksakeelne jumalateenistus Ni-
guliste kirikust. Jutlust. õp. *Alfred
Bidder*

12.00 „Estonia“ kutselise teatri 25 a.
tegevuse juubeliaktuse üle. „Esto-
nia“ kontsertsaalist. 1. Seltsi esimehe
dr. *Mõttuse* avakõne. 2. Riigivanema
kõne. 3. Riigi hümn. 4. Ülevaade
teatri tegevusest — direktor *A. Kase-
mets*. 25 aastat teatris töötanud te-
gelaste austamine. 6. A. Kapp, kan-
taat „Päikesele“. Esinevad EMO se-
gakoor ja „Estonia“ sümfonia ork.
7. T-rvitused. 8. Esimehe lõppsona.
9. Lõppmarss.

14.00 põllumajanduslik kõne

14.30 põllumajanduslikke teateid.

17.30 „Vahitorni“ Seltsi kõned. „Mõis-
tes ennustust“ (eesti ja vene keeles).
„Inimese nägematud sõbrad“ (soome
keeles). „Miljonid vangid kuulavad
evangeeliumi“ (rootsi keeles)

18.30 teateid ja heliplaate

18.50 päevauudiseid

19.00 lugemistund (esineb *Hugo Laur*)

19.30 trio ettekandeid. Mängivad: *R.*

Palm (viulul), *A. Karjus* (tsello), *Fr.*

Nikolai (klaver)

20.00 ülekanne Tartust

20.05 kontsert. Juh. md. *Ark. Krull*.

Orkestri ettekandes mõõdunud nä-
dala kaunimaid palu. Vahepeal esi-
nevad solistidena koloratuur-sopran
Terese Rei ja *Olav Roots*, esitades
Heino Elleri klaveripreflüide

21.30 vana tantsumuusikat helipl.

22.00 moodsat tantsumuusikat „Esto-
nia“ Valgest saalist (*The Estonia
Dance Orchestra*)

Tartu 465,8 / 0,5

10.00 jumalateenistus Maarja kirikust.

Jutlustab õp. *Vöörmann*

12.00 ülekanne Tallinnast

16.30 ülekanne Advent-kirikust. Õp.

E. Mägi: Kristus Ülempreestrina.

17.30 ülekanne Tallinnast

18.30 teateid ja heliplaate

18.50 ülekanne Tallinnast

20.00 ilmateade ja ajanäitaja-õendus

21.30 vana tantsumuusikat helipl.

22.00 moodsat tantsum. heliplaatidelt

Lahti 1796 / 54 **Helsingi** 368 / 13,2

8.45 võimlemine meestele

9.15 võimlemine naistele

10.00 jumalateenistus (soome k.)

11.45 päevauudiseid

12.00 kaitseväe ork. kontsert

12.10 kõne

12.25 üliõpilaskunna lauljad, juh.

Martti Turunen

13.00 trio muus.

13.15 Anniki Uimanen (laule)

13.30 kõne

14.00 Soome hümn

14.30 ork. kontsert

17.00 heliplaate

18.10 Hilja Vilkema, kõne

18.35 Auno Varmavuori-Poijärvi, laule

18.39 ajanäitaja-õendus ja ilmateated

19.10 ringh. ork. kontsert

19.30 kõne

20.00 instrum. kvarteti ettek.

Helsingi 368 / 13,2

12.00 tsello ettekandeid

12.30 teatri pala

12.50 ilmateated ja ajanäitaja-õendus

13.00 jumalateenistus (rootsi k.)

14.30 ja edasi koos Lahtiga

Stokholm 436 / 75 **Metala** 1348 / 30

12.00 jumalateenistus

14.30 sümf. kontsert

16.00 Giovanni Lindberg retsitats.

16.30 lastetund

17.15 kõne

17.25 heliplaate

18.55 kellamäng Stokholmi raekoja

19.00 õhtujumalateenistus

20.35 komöödia

22.00 ringh. ork. kontsert

23.00 kontserdi järg

Oslo 1083 / 75

11.30 jumalateenistus — 18.00 orkestri

kontsert — 19.45 oboe ettek. klaveri

saatel — 21.00 kiriku kontsert — 23.05

tantsumuusikat — 23.45—1.00 tantsumuusikat helipl.

Kallundborg 1153,8 / 12,3

13.00 kellamäng ja kontsert — 14.00

sõnaline — 15.00 heliplaate — 16.25

rahvakontsert — 18.00 jumalateenistus

20.45 kontsert — 22.15 kuuldemäng —

22.30 duette viiulile ja bratshele —

23.05 ork. ja solistide kontsert — 24.05

—1.30 tantsumuusikat

Riia 524 / 13

11.00 katol. jumalateenistus

14.00 lastetund

15.00 sõnaline

17.00 pealelõunane kontsert

18.00 sõnaline

20.03 kontsert. Juh. Medins

22.05 raadiokabaree

23.00 tantsumuusikat

Varssav 1411,8/158 **Katovice** 408/16

12.58 ajan.-õend. ja Kraakovi fanfaare

13.15 sümf.-kontsert

15.20 heliplaate

16.00 rahvatantse

17.25 ja 18.00 heliplaate

18.45 ajaviitekontsert

20.00 mitmesugust

20.25 heliplaate

21.15 rahvakontsert

23.10 solistide kontsert

Heilsberg 276/75 **Königsberg** 217/0,9

10.30 reform. jumalateenistus

13.10 lõunakonts., juh. Eugen Wilcken

17.30 mandol. kontsert

19.15 tantsumuusikat

21.30 kontsert, juh. Georg Wöllner

23.00 tantsumuusikat

Königswusterhausen 1635 / 75

8.00 Hamburgi sadamakonts.

10.00 hommikkontsert, kirikust

10.30 reform.-jumalateenistus

13.30 lõunakontsert, juh. E. Wilcken

15.30 muus. kuuldemäng, noorte ettek.

17.00 ajaviitemuus.

19.00 kuuldemäng

21.00 filharm. ork. konts.

23.00 teateid ja kuni 1.30 tantsumuus.

Marek Weberi kapell

Breslau 325 / 1,7 **Gleivitz** 253,4 / 5,6

10.00 hommikkontsert — 12.30 Bachi

kantaate — 13.15 lõunakontsert — 16.45 mandol.- ja kitarrimuus. — 17.45 ajaviite kontsert — 19.20 laule — 21.00 operett „Suur tundmatu“ — 23.50 ajaviitemuus.

Langenberg 473/17 Köln 227/1,7

9.00 Hamburgi sadamakonts.
9.30 katol. hommikpüha
10.30 reform. jumalateenistus koori, orel ja ork. kaast.
12.30 Bachi kantaat
14.00 lõunakontsert
15.30 sõnaline
17.30 õhtukontsert
20.00 heliplaate
21.00 kontsert, sol. Guermanova, (alt)
23.00 teateid ja kuni 1.00 õmmuus.

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

8.00 Hamburgi sadamakontsert
9.20 koorikontsert
11.00 evang. hommikpüha
11.45 muus. hommikpüha
12.30 Joh. Seb. Bachi kantaat
13.30 orelikontsert
14.15 Feodor Schaljapin (helipl.)
15.30 itaalia aariaid
16.00 kuuldemäng
17.00 marssmuus.
18.00 Haydni „Härjamenueett“
19.45 koor ja orel kirikust
21.45 Franz Liszti mälestuskontsert
23.35—1.00 ajaviitekontsert

Hamburg 372,3 / 1,7

*Bremen 270 / 0,3. Flensburg 218,5 / 0,6
Kiel 232 / 0,3. Hannover 566 / 0,3*

8.00 Hamburgi sadamakontsert
10.55 reform. jumalateenistus
12.30 varakontsert
13.15 pühalik tund
14.05 lõunakontsert
15.05 kuulsaid lauljaid (helipl.)
16.00 sõnaline
17.20 heliplaate
17.50 muinasmäng
19.30 pidulik tund
21.00 Richard Wagneri õhtu, filharm. ork. kontsert
23.20 tantsumuus. Scarpa ork.

Praaha 488,6 / 120

8.00 Karlsbadi varane konts. — 9.30 orel konts. — 10.00 jumalateenistus — 11.20 helipl. — 12.00 Brno — 13.05 puhkp. muus. — 14.05 helipl. — 17.00 Brno — 18.30 helipl. — 19.00 saksak. laule — 20.00 Brno — 21.00 konts. ül. Smetana saalist — 23.20—0.30 ülel. kovvikust

Brno 341,7 / 36

8.30 Praaha — 9.30 Praaha — 10.00 evang. jumalat. — 12.00 orkestri konts. — 13.00 Praaha — 17.00 pealelõuna kontsert — 18.30 Praaha — 20.00 puhkp. muusikat — 23.20—0.30 Praaha

Bero-Münster 459,4 / 77

11.30 prote t. jumalat. — 12.15 Mozarti „Requiem“ (helipl.) — 13.40 ork. konts. — 17.00 kodumuus. (helipl.) — 17.30 katol. jumalat. — 18.00 tantsum. (helipl.) — 19.00 vaimul. konts. — 21.00 ork. konts. — 21.30 klaveri konts. — 22.40 ajav. muusikat

Viin 516,3 / 20

11.00 orel ettek.
12.00 sümf.-kontsert

13.50 R. Wagneri „Parsifal“, helipl.
16.30 pärastilõunakontsert
18.40 kammermuusik. kvartett
20.00 tšelliste sümf.-kontsert
22.00 kuuldemäng

Budapest 550 / 20

11.00 katol. jumalateenistus
12.16 kreeka-katol. jumalateenistus
13.30 kontsert ungari ooperist
15.00 muusika järg
16.45 laule ja vestlus
18.00 vaimulik kontsert
19.00 ork. kontsert
20.30 Verdi „Requiem“

Bukarest 394,2 / 16

11.45 vaimulikke koorilaule — 12.00 lõunakontsert — 13.00 ja 13.50 heliplaate — 18.00 ja 19.00 ajaviite- ja rumeenia muus. — 20.40 helipl. — 21.00 opereti ülel.

ALFRED BIDDER,
*Niguliste kiriku õp., kes jutlustab
käesoleval pühapäeval*

Pariis 1724,1 / 10

13.00 heliplaate — 14.10 ork. kontsert — 14.25 heliplaate — 15.30 kontsert — 22.00 teateid ja mitmesugust

Strassburg 345,2 / 12

14.00 ja 15.15 heliplaate — 17.30 tantsumuus. — 19.00 ja 20.00 instrum. kontsert — 21.00 jazz-muus. — 21.45 heliplaate — 22.30—24.30 õhtu eeskava.

London 261,3/67 Daventry 1554,4/35

18.15 BBC ork. konts. — 19.30 klaverisoolosid — 23.05 orkestrikonts. — 24.30 vaimulik epiloo

Leningrad 1000 / 20

7.20 helipl. — 10.00 ork. konts. — 15.00 konts. lastele — 16.00 lõunakonts. — 17.00 kontsert — 18.00 ajanõend., ilmat. — 18.05 tšellisleht — 19.00 talupojaleht — 19.30 kontsert talupoegile — 20.00 kontsert

Moskva VZSPS 1304 / 100

IGAPÄEV

5.00—7.30 võimlemist, päevauudiseid,

muusikat — 7.30 hommikkontsert — 10.00 raadioleht „Proletar“ — 10.30 kontsert — 10.55 ajan. õiend. — 11.00 raadioleht „Proletar“ ja kontsert — 12.00 talupojaleht — 13.00 kontsert — 16.00 kõne — 16.55 ajan. õiend. — 20.30 raadiol. „Proletar“

Esmasp. 2. nov.

Tallinn 500,8 / 10

15.30 päevauudiseid
15.45 ajanäitaja-õiendus kuni 16.30 heliplaate
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 päevauudiseid
19.00 ülekanne Tartust
19.30 dipl. ins. F. Olbrei raadiovestlus
20.00 ülekanne Tartust
20.05 Platovi kasakatekoori ettekand. heliplaatidelt
20.30 „Süütav säde“. Ed. Pailleroni komöödia ühes vaat. Tegevad: pr. v. Renat — Ly Lasner, Raoul de Geran — Felix Moor, Antoinette — Mizzi Möller
21.15 kergesisulist muusikat helipl.

Tartu 465,8 / 0,5

14.45 heliplaate
15.30 ülel. Tallinnast
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 päevauudiseid
19.00 inglise keele tund algajaile (Mag. Silvet)
19.30 ülekanne Tallinnast
20.00 ilmteade ja ajanäitaja-õiendus
20.05 ülekanne Tallinnast
21.20 kergesisulist muusikat helipl.

Lahti 1796 / 54 Helsingi 368 / 13,2

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 instrum. kvartett
18.39 ajanäit.-õiendus ja ilmteated
19.25 kõne
19.50 viiuli ettekanne
20.10 retsitatsioon
20.30 kõne
21.00 ringh. ork. kontsert

Stokholm 436 / 75 Motala 1348 / 30

18.00 mängnmeeste muus.
18.20 retsitatsioon
18.45 heliplaate
20.30 kvarteti-kon serti
22.00 kompos. vanemaitl meistritl
23.00 ajaviitemuus. keelp. orkestrilt

Oslo 1083 / 75

14.00 heliplaate — 18.00 salongmuus. — 21.00 moodsat muus. klaverile — 21.30 laule — 23.05 laulukoori konts.

Kallundborg 1153,8 / 12,3

13.00 kellamäng ja keelp. ork. kontsert — 16.30 kontsert — 17.15 kõne ja kontserdi järg — 18.40 teateid ja sõnaline — 21.00 orkestri kontsert — 22.30 popul. taani laule — 23.00—24.00 orkestrikontsert

Riia 524 / 13

16.30 Franz Schubert, helipl.
18.30 kõne
20.03 kontsert
21.00 kontserdi järg
22.30—23.30 mandol. muus.

Varssav 1411,8/158 Katovice 408/16

12.58 ajan.-õiend. ja Kraakovi fanfaare
13.15 ja 14.45 heliplaate
16.05—18.10 sõnaline ja heliplaate
18.35 ajaviitekonsert
15.50 mitmesugust
20.30 heliplaate
21.15 muusikat ja ooperi soliste
23.00 vaimulikk muusikat helipl.

Heilsberg 276/75 Königsberg 217/0,9

12.40 ajaviitemuusikat
14.05 heliplaate
17.45 kontsert, juh. Otto Selberg
20.00 õhtutund, tenor Gert Niemer ja orkester
22.00 kompositsioonide tund

Königswusterhausen 1635 / 75

13.00 ja 15.00 teateid ja helipl.
15.45 sõnaline
17.30 pärastlõunakonsert
21.00 rahvalaul muus.
22.00 ringh. ork. ettek.
23.15 kõne, järgneb ajaviitemuus. Leo Bermann kapell

Breslau 325 / 1,7 Gleivitz 253,4 / 5,6

17.05 heliplaate — 19.50 laule — 21.00 üleik. Königswusterhausenist — 22.20 õhtulaule

Langenberg 473/17 Köln 227/1,7

11.40 ja 13.10 heliplaate
14.05 lõunakonsert
18.00 õhtukonsert
21.00 kammerork. kontsert
24.00—1.00 kaks sonaati, viiul ja klaver

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

11.00 orelikonsert
13.35 konts. heliplaate
14.00 heliplaate
14.30 teateid ja heliplaate
18.05 pärastlõunakonsert
20.45 tsitrikonsert
21.40 vene muusikat
23.15 kõne

Hamburg 372,3 / 1,7

12.00 ja 14.00 heliplaate
18.00 sõnaline
19.30 Hamburgi humoristid Julius Stettenheim ja Julius Stinde
20.30 uusi heliplaate
21.00 Theodor Fontane tund, laule klaveri saatel
22.00 klassil. sonaatide õhtu

Praaha 488,6 / 120

12.00 helipl. — 13.35 lõunakonts. — 15.10 helipl. — 16.00 pealel.-konts. — 18.55 helipl. — 20.20 Musorgski surmalaul ja tantse — 23.20—24.00 ajav.-muusikat

Brno 341,7 / 36

12.00 Praaha — 13.30 lõunakonsert — 15.00 helipl. — 16.00 pealel.-konts. — 19.25 heliplaate — 20.20 Praaha — 23.20—24.00 ajav.-muusikat

Bero-Münster 459,4 / 77

16.30 ork. konts. — 17.00 sõjaväe konts. (helipl.) — 19.30 helifilmi-muusikat (helipl.) — 21.00 vaimul. konts. — 22.00 ork. konts.

Viin 516,3 / 20

12.00 koraairequiem, juh. Fr. Kosch
12.30 lõunakonsert
14.10 kontserdi järg

14.45 Adolf Busch, helipl.

16.00 sõnaline
18.00 ork. kontsert
19.25 sõnaline
21.25 aariaid ja laule
23.15 kõne

Budapest 550 / 20

11.00 vaimul. muusikat kirikust
13.00 kellamäng
13.05 kvartetikonsert
18.30 kontsert, viiul ja laul
19.30 kontserdi järg

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 13.50 helipl. — 18.00 ja 19.10 ringh. ork. ettek. — 20.40 heliplaate — 21.00 kammermuus. — 22.10 rumeeniamuus.

Pariis 1724,1 / 10

14.25 kontsert — 15.25 heliplaate — 22.20 õhtu kõigile

Strassburg 345,2 / 12

18.30 ja 14.15 heliplaate — 18.45 vestlus — 19.00 ja 20.00 instrum. kontsert — 21.00 ja 21.45 heliplaate — 22.30—24.30 instrum. kontsert

London 261,3/67 Daventry 1554,4/35

14.00 kergesis. klassik. muus. — 15.15 kammermuus. — 16.00 helipl. — 16.25 sõnaline — 17.45 konts. — 18.15 kergesisuline konts. (1554,4 m) — 19.15 tantsum. (261,3 m) — 22.00 kuuldemäng — 23.40 kammermuus. — 24.50 tantsumuus. (1554,4 m) — 2.00 Big Ben (1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20

7.20 helipl. — 9.30 töölislõuna ja konts. — 15.00 konts. lastele — 16.00 kontsert — 18.00 ajan.-õiend. ja ilmat. — 18.05 töölisleht — 19.00 talupojaleht — 19.30 ooperi ehk konts. üleik. — 22.30 töölisleht — 1.30 raadiokeskõõ

Moskva VZSPS 1304 / 100

(Vaata pühapäev.)

Teisip. 3. nov.

Tallinn 500,8 / 10

15.30 päevauudiseid
15.45 ajanäitaja-õendus kuni 16.30 heliplaate
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 päevauudiseid
19.00 ülekanne Tartust
19.30 ühiskonnateaduse õpiring (juhat. vann. adv. A. Susi)
20.15 ülekanne Tartust
20.20 kontsert. Juh. M. Prokofjeff. Orkester: Reissiger, avam. oop. „Kaljuveski“. Rosse, Pidulik meloodia. Soololaule — Artur Rinne, bariton. Orkester: Flotov, fant. oop. „Alessandro Stradella“
21.00 esperantokeelne nädalakroonika
21.10 kontserdi järg: Morena, potp. „Va'minud vili“. Billi, gavott „Sarmantne kokott“. Soololaule — Artur Rinne, bariton. Orkester: Ivanovici, Ohke-valss. Komzak, marss „Ehtne Viini veri“.

Tartu 465,8 / 0,5

14.45 heliplaate

15.30 üleik. Tallinnast
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 üleik. Tallinnast
19.00 soome keele tund algajale (R. Janno)
19.30 ülekanne Tallinnast
20.15 ilmateade ja ajanäitaja-õendus
20.20 ülekanne Tallinnast

M. PROKOFJEFF,
kes juhatab teisipäevaseid kergesisulisi kontserte

Lahti 1796 / 54

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 humoresk
18.25 muusikat
18.39 ajanäitaja-õendus ja ilmated
19.40 klaverimuus.
20.05 kõne
20.30 ringh. ork. kontsert

Helsingi 368 / 13,2

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 teatri pala
18.39 ajanäitaja-õendus ja ilmated
19.15 kõne
19.40 Lahti
20.05 kõne
20.30 Lahti

Stokholm 436/75 Motala 1348/30

14.00 heliplaate Beethovenist
18.45 heliplaate
20.30 kõne
21.00 ringh. ork. kontsert
23.00 solist. eeskava

Oslo 1083 / 75

14.00 heliplaate — 18.00 ork. kontsert restor. „Cecil“ — 21.30 ringh. orkestri kontsert — 23.05 retsitatsioon — 23.35—1.00 üleik. Euroopa saatejamaadest

Kallundborg 1153,8 / 12,3

13.00 kellamäng ja keelp. ork. konts. — 16.00 kontsert — 18.00 sõnaline — 19.00 kellamäng — 21.00 kuuldemäng — 23.00 kontsert — 24.00—1.30 tantsumuusikat — 1.00 kellamäng

Riia 524 / 13

16.30 kõne moods. inglise lüürikast
17.30 kontsert

18.30 sõnaline
20.03 Mendelssohni tund
21.30 solist. kontsert
22.05 Ketelbey muusikat
22.30 tantsumuusikat
23.00—23.30 õõmuusikat

Varssav 1411,8/158 Katovice 408/16

12.58 ajan.-õiend. ja Kraakovi fanfaare
13.15 ja 15.45 heliplaate
16.05 sõnaline
17.40 muusikat
18.35 filharm. ork. kontsert
19.50 mitmesugust
20.30 heliplaate
21.15 rahvakontsert
22.10 muusikat
24.00—1.00 tantsu- ja ajaviitemuus.

A. RINNE (bariton),
kes'esineb teisipäevasel kontserdil
soololauludega

Heilsberg 276/75 Königsberg 217/0,9

12.25 teateid ja heliplaate
13.05 ajaviitekontsert, juhat. Eugen Wilcken
17.45 pärastlõunakontsert
20.30 kahekõne
21.00 prof. Gustav Havemann, viiul
21.30 jahijutte ja puhkpillimuusikat

Königswusterhausen 1635 / 75

13.30 konts. helipl. „Hubertuse päev“
15.00 heliplaate
16.00 sõnaline
17.30 pärastlõunakonts.
21.15 „Hubertus“, kaastegev. sopran, tenor, bass, orkester, koor
23.30 teateid ja kuni 1.00 tantsumuus.

Breslau 325 / 1,7 Gleivitz 253,4 / 5,6

17.05 ajaviitemuus. kohv. „Rialto“ —
18.05 heliplaate — 20.10 õhtumuus. —
21.15 filharm. ork. — 22.10 kontsert
24.05 ajaviitemuus.

Langenberg 473/17 Köln 227/1,7

11.15 ja 13.10 heliplaate
14.05 lõunakontsert
18.00 õhtukontsert
21.15 ork. ja koorikontsert, Sol. kaast.

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

11.00 heliplaate
13.35 ballettmuus. helipl.
14.30 teateid ja helipl.
18.05 pärastlõunakontsert
21.15 lõbus õhtu
22.45 helipl. revüü

Hamburg] 372,3 / 1,7

12.30 noortekontsert
13.30 lõunakontsert
17.30 Camillo Schuster, klaver
18.00 sõnaline
18.50 „kiru“ eeskava
21.00 sümf.-kontsert
22.30 instrument. kabaree

Praaha 488,6 / 120

12.00 muusikat popul. operetest ja helifilmest — 13.15 helipl. — 13.35 Brno — 15.10 helipl. — 16.00 pealel. konts. — 18.55 helipl. — 20.20 kompositsioone kahele mandoliinile, mandoolale ja kitarrile — 20.35 viiuli ettek. — 21.00 konts. ülel. Smetana saalist — 22.00 orkestri konts. — 23.20 ülel. kohvikust

Brno 341,7 / 36

12.00 muusikat popul. operetest ja helifilmest — 13.35 lõunakontsert — 15.00 heliplaate — 16.00 pealel.-konts. — 21.00 Praaha — 23.20—24.00 Praaha

Bero-Münster 459,4 / 77

13.40 ork. konts. — 17.00 valsside tund — (helipl.) — 19.30 vokaalsooliste (helipl.) — 21.00 kvinteti konts. — 22.10 ajav.-muus.

Viin 516,3 / 20

12.30 lõunakontsert
13.40 Georges Baklanoff, helipl.
14.10 heliplaate
16.20 sõnaline
18.00 rahvuste muusikat
20.00 ülel. ooperist, „Hugenotid“
23.40 õhtukontsert

Budapest 550 / 20

10.15 kontsert
13.00 kellamäng
13.05 orkestrikontsert
18.00 vestlus
18.30 ungarilaule ja mustlasmuusikat
20.30 kontsert
21.30 retsitatsioon
22.45 kontsert, laul ja klaver
23.50 mustlasmuusikat

Bukarest 394,2 / 19

13.00 ja 13.50 heliplaate — 18.00 ja 19.10 ajaviite- ja ruumeniamuus. — 20.40 heliplaate — 21.00 ja 22.05 ringh. ork. konts. — 21.45 laule

Pariis 1724,1 / 10

14.25 kontsert — 15.25 heliplaate — 18.20 vestlus — 22.40 õhtu kõigile

Strassburg 555,2 / 12

13.30 ja 15.15 heliplaate — 19.00 ja 20.00 instrum. konts. — 21.00 kontsert — 21.45 heliplaate — 22.30—24.30 instrum. kontsert

London 261,3/67 Daventry 1554,4/35

14.00 orelikonts. — 15.00 kergesisuline muus. (1554,4 m) — 16.30 muus. noortele — 18.30 ork. konts. (1554,4 m) — 19.15 tantsumuus. (261,3 m) — 20.30

muusikat — 21.20 „kirju“ tund — 23.20 BBC ork. konts. — 24.35 tantsumuus. — 2.00 Big Ben (1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20

7.20 helipl. — 9.30 kontsert lastele — 10.10 ülel. koolide suurteks vaheaegadeks — 15.00 konts. lastele — 18.00 ajan.-õiend. ja ilmat. — 18.05 töölisleht — 19.00 talupojaleht — 19.30 konts. talupoegile — 20.00 kontsert, kuuldemäng ehk raadio-panoptikum — 20.30 kontsert — 22.30 töölisleht

Moskva VZSPS 1304 / 100

(Vaata pühapäev.)

Keskn. 4. nov.

Tallinn 500,8 / 10

15.30 päevauudiseid
15.45 ajanäitaja-õiendus ja kuni 16.30 heliplaate
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 päevauudiseid
19.00 lastetund
19.30 muusikateooria tund (Ark.Krull.)
20.00 ülekanne Tartust
20.05 Ühisteg. Liidu sekretär Jaanusson: Reisimuljeid Shveitsist
20.35 kaitseministeeriumi puhkpillide orkestri kontsert, kaitseväge orkestreite insp. G. Rederi juhat.
22.00 tantsumuusikat heliplaadidelt

Tartu 465,8 / 0,5

14.45 heliplaate
15.30 ülel. Tallinnast
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 ülekanne Tallinnast.
20.00 ilmteade ja ajanäitaja-õiendus
20.05 ülel. Tallinnast
22.00 tantsumuus. helipl.

Lahti 1796 / 54 Helsingi 368 / 13,2

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 laule ja jutustusi lastele
18.39 ajanäitaja-õiendus ja ilmteated
19.35 viiuli ettek.
19.55 vestlus
20.20 Hertta Ikonen, laule
20.40 humoresk
21.00 tantsumuusikat

Stokholm 436 / 75 Motala 1348 / 30

18.00 ajaviitemuus.
19.15 heliplaate
20.30 kõne
21.00 sümf. konts. Juh. Tor Mann
22.15 kõne
23.00 tantsumuus. (helipl.)

Oslo 1083 / 75

14.00 heliplaate — 18.00 kontsert — 21.00 ringh. orkestri kontsert — 22.00 vestlus — 23.05 revüü ja laule — 23.35 kuni 1.00 tantsumuusikat

Kallundborg 1153,8 / 12,3

13.00 kellamäng — 16.00 kontsert — 16.45 kõne ja kontserdi järg — 18.00 heliplaate — 18.40 sõnaline — 22.00 tsemalosoolosid — 22.15—03.00 raadiobali

Riia 524 / 13

17.00 pärastlõunakont. Juh. Parups
18.00 sõnaline

20.03 popul. kontsert
21.30 kammermuus.
22.05 popul. kontsert
22.30 Roberts Vizbulis, laule
23.00 õmmuusikat

Varssav 1411,8/158 Katowice 408/16

12.58 ajan. õiend. ja Kraakovi fanfaare
13.15 ja 15.45 heliplaate
16.05 sõnaline
16.50 heliplaate
17.40 muusikat
17.35 orkestrikontsert
19.50 mitmesugust
20.50 heliplaate
21.15 laule
22.05 kammermuusikat
23.15 heliplaate
24.00—1.00 tantsu- ja ajaviitemuus.

Heilsberg 276/75 Königsberg 217/0,9

12.40 ajaviitemuusikat
14.05 heliplaate
17.45 teemuusikat
19.55 harfi- ja tsellomuusikat
21.00 Hanns Heinz Wunderlich, laule
21.30 Rembrandt, kuuldemäng
23.00 teateid ja kuni 1.30 tantsumuus.

Königswusterhausen 1635 / 75

13.00 ja 15.00 teateid ja helipl.
16.00 sõnaline
17.30 ajaviitekontsert
18.30 sõnaline
21.00 „kirju“ õhtu
23.00 teat'id ja kuni 1.30 tantsumuus.

Breslau 325 / 1,7 Gleivitz 253,4 / 5,6

16.25 ajaviitemuus. — 18.20 Tshaikowsky muus. trio — 20.30 vanu ja moods. tantse — 24.00 ajaviitekonts.

Langenberg 473/17 Köln 227/1,7

11.40 heliplaate
12.20 muus. kooliraadio
13.00 heliplaate
14.05 lõunakontsert
18.00 õhtukontsert, juh Wolf
21.00 heliplaate
21.45 sümf. ork. kontsert
23.15 teateid ja kuni 24.00 õmmuus.
24.00—1.00 konts. üle k. kohv. „Germaniast“

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

11.00 heliplaate
13.05 Luise Szabo laulab, helipl.
14.00 ajaviitemuusikat helipl.
14.30 teateid ja ajaviitemuus., järg
18.05 pärastlõunakontsert
20.45 ajaviitekontsert
21.15 retsitsats. ja muus. Elsassist
22.15 kontsert

Hamburg 372,3 / 1,7

12.00 heliplaate
13.30 lõunakontsert
17.30 Mendelssohni tund, kaasteg. bass, viiul, tsello ja klaver
18.50 „kirju“ eeskava
19.30 sõnaline
21.00 „kirju“ õhtu
23.30 tantsumuusikat

Praaha 488,6 / 120

12.00 helipl. — 13.35 lõunakonts. — 15.10 helipl. — 16.00 pealel. konts. — 18.00 marionettide teater — 20.00 ooperi üle k. rahvusteatri

Brno 341,7 / 36

12.00 Praaha — 13.35 lõunakontsert — 15.00 heliplaate — 16.00 pealel. konts. — 18.10 marionettide teater — 20.30 Mussorgski ooper „Boris Godunov“

Bero-Münster 459,4 / 77

13.40 kuulsate viuldajate konts. (helipl.) — 16.30 rahvap. muus. (helipl.) — 17.00 ork. konts. — 19.30 lühike ooper (helipl.) — 21.00 Rich. Wagneri konts. — 21.35 tsitri konts. — 22.10 slaavi muus.

Dr. HUNNIUS, kes kõneleb laupäeval angiina üle

Viin 516,3 / 20

12.30 lõunakontsert
13.40 Irene Minghini-Cattaneo, helipl.
14.10 heliplaate
16.20 sõnaline
18.20 pärastlõunakontsert
19.15 sõnaline
20.45 sümf. ork. kontsert
21.40 kuuldemäng
23.25 õhtukontsert

Budapest 550 / 20

10.15 ork. kontsert
13.00 kellamäng
13.05 muusikat
17.00 vestlus
18.25 ork. kontsert
20.00 mustlasork. ettek.
21.30 kontserdi üle k. ungari ooperist
23.15 mustlasmuusikat

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 13.50 helipl. — 18.00 ja 19.10 ringh. ork. konts. — 20.40 helipl. — 21.00 viiulisoolosid — 21.45 klaveri-soolosid — 22.15 tsellosoolosid

Pariis 1724,1 / 10

14.25 kontsert — 15.25 heliplaate — 17.00 kontsert pimedaille — 22.10 vestlus — 22.30—2.00 mitmesugust

Strassburg 345,2 / 12

13.30 ja 15.15 heliplaate — 17.45 kõne — 19.00 ja 20.00 instrum. kontsert — 21.00 kontsert — 30.45 ja 22.30 heliplaate — 24.00 ja 2.00 tantsumuus. „Savoyst“

London 261,3/67 Daventry 1554,4/35

14.00 ork. kontsert — 15.15 orelikonts.

— 17.30 sümf. kontsert (1554,4 m) — 18.45 orelikontsert — 19.15 tantsum. (261,3 m) — 20.30 muusikat — 22.15 BBC sümf ork. kontsert — 23.40 kontserdi järg — 24.40 tantsum. (1554,4 m) — 2.00 Big Ben (1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20

7.20 heliplaate — 9.30 töölislõuna ja kontsert — 16.00 kontsert — 17.30 etnograafiline kontsert — 18.00 ajan. õiend. ja ilmat. — 18.05 töölisleht — 19.00 talupojaleht — 19.30 kontsert — 23.00 kaugevastuvõtt — 1.30 raadio-keskõõ

Moskva VZSPS 1304 / 100

(Vaata pühapäev.)

Neljap. 5. nov.

Tallinn 500,8 / 10

15.30 päevauudiseid
15.45 ajanäitaja-õiendus kuni 16.30 heliplaate
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 päevauudiseid
19.00 ülekanne Tartust
19.30 „Päevalehe“ toimetaja *E. Jalak*: Tänapäeva poliitiline Saksamaa
20.00 ülekanne Tartust
20.05 muusikaline matk ümber maailma. 5. Saksa. Orkester: Hümn. Gluck, avam. Iphigenie Aulises. Bach, Aaria. Haydn, Rokoko-menuett. Mozart, avam. Don Juan. Soololaule — *Hanna Christianseni* (sopran) ettekandel. Soolo viiulil, *R Palmi* ettek., Beethoven, Romanss F-dur. Orkester: Beethoven, Tempo di Menuetto. Weber, avam. Noidkütt
21.00 palu moodsast saksa lüürikast (*Hilda Gleser*)
21.15 kontserdi järg: Mendelssohni ja Brahmsi klaveripalu *Fr. Nikolai* ettek. Orkester: Wagner, avam. Rieni. Soololaule *H. Christiansen*. Saksa koorilaule heliplaatidel. Orkester: Conradi, avam. Berliin kuis nutab ja naerab. Herzer, Heidecksburg — marss

Tartu 465,8 / 0,5

14.45 heliplaate
15.30 üle k. Tallinnast
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 ülekanne Tallinnast
19.00 inglise keele tund edasijõudnuile. (*Mag. Silvet*)
19.30 üle k. Tallinnast
20.00 ilmateade ja ajanäitaja-õiendus
20.05 üle k. Tallinnast

Lahti 1796 / 54

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 kõne
18.25 laule
18.39 ajanäitaja-õiendus ja ilmateated
19.15 kõne
20.05 sümf. ork. kontsert

Helsingi 368 / 13,2

12.05 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 kõne
18.25 loeng

VI

18.39 ajanäitaja-õiedus ja ilmated
19.15 kõne
19.40 retsitatsioon
20.05 Lahti

Stokholm 436 / 75 **Motala** 1348 / 30

18.80 kõne
19.00 heliplaate
20.30 koorikonts. Juh. Axel Lofström
21.45 kaitsevæe muusikat. Juh. Ivar Vidner
23.00 kuuldemäng

Oslo 1083 / 75

14.00 heliplaate — 18.00 ork. kontsert
restor. „Cecil“ — 20.30 viiuliettekandeid — 21.30 tselloettekandeid — 23.05 rahvaviise

Kallundborg 1153,8 / 12,3

13.00 kellamäng ja keelp. ork. kontsert — 16.10 kõne — 16.30 kontsert — 18.00 sõnaline — 21.10 oop. „Mignon“ üle. teatrist — 23.35—1.30 tantsum.

Riia 524 / 13

17.00 kaitsevæe ork. kontsert
18.00 sõnaline
20.03 operett „Dorina“
22.00 ilmatedeid ja lõpuks kontsert

Varssav 1411,8 / 158 **Katovice** 408 / 16

12.58 ajan. õiend. ja Kraakovi fanfaare
13.35 filharm. ork. õpilaste V kontsert
15.45 heliplaate

16.05—18.10 sõnaline ja vaheaegadel heliplaate

18.35 ajaviitekontsert
20.30 heliplaate
21.15 ajaviitekontsert
23.25—1.00 ajaviite- ja tantsumuus.

Hellsberg 276/75 **Königsberg** 217/0,9

12.30 heliplaate (Königsberg)
14.30 ajaviitemuusikat (Danzig)
17.15 politsei puhkp. ork. Juh. E. Stieberitz

21.00 Konstanz Bernekeri mälestusõhtu, orel ja koorilaul
22.15 mandol.- ja kitarrikontsert

Königswusterhausen 1635 / 75

13.00 ilmatedeid ja helipl. saksa klaskikutest

15.00 heliplaate
16.00 sõnaline
17.30 pärastlõunakonts.
18.30 sõnaline
21.00 ajaviitemuus.
21.30 helip'aate
22.10 kaks kuuldeoop.
24.00 teateid ja tantsumuus.

Breslau 325 / 1,7 **Gleivitz** 253,4 / 5,6

17.15 ajaviitekontsert — 18.15 sõnaline — 21.00 ringh. kapelli ajaviitekontsert — 22.35 kõne

Langenberg 473/17 **Köln** 227 / 1,7

11.15 ja 13.10 heliplaate
14.05 lõunakontsert
18.00 õhtukontse.t. Juh. Kühn, sol. Fritsche (flöö)it
21.00 rahvaviise
21.35 kuuldemäng ja kuni 24.00 teateid ja õomuus.
24.00—1.00 jazzmuus.

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

11.00, 13.25 ja 14.30 heliplaate
15.30 sõnaline

18.05 pärastlõunakontsert

21.15 akkordeon-duette

22.00 kuuldemäng

23.35 klaverimuus.

Hamburg 372,3 / 1,7

12.30 romaani tantse ja laule
13.30 lõunakontsert
17.30 laste teater
18.00 sõnaline
18.50 „kirju“ eeskava
21.00 kammerkonsert
22.15 ja 23.30 ajaviitekontsert

Praaha 488,6 / 120

12.00 ja 13.15 helipl. — 13.35 Brno — 15.10 helipl. — 16.00 pealel. konts. — 18.35 muusikat lastele — 20.20 kaitsevæemuus. — 21.30 prantsuse ja hispaania laule — 22.00 kvarteti konts. — 23.20 orelikonts.

Brno 341,7 / 38

12.00 Praaha — 13.35 lõunakontsert — 15.00 heliplaate — 16.00 pealel.-konts. — 18.35 muusikat lastele — 20.20 laule — 20.35 Praaha — 23.20—24.00 Praaha

Bero-Münster 459,4 / 77

13.40 ork. kontsert — 17.00 jazzmuus. (helipl.) — 19.30 Venemaa kuulsaid meistreid (helipl.) — 21.00 „kirju“ õhtu — 21.45 Lucie Bredschneider (sopran) — 22.30 üle. teatrist

Viin 516,3 / 20

12.30 lõunakontsert
13.40 Morits Rosenthal, helipl.
14.10 heliplaate
16.20 sõnaline
18.00 kella 5 tee, helipl.
19.15 sõnaline
20.40 muusikat
22.40 Viini sümf. ork. ettek.
23.55 õhtukontsert

Budapest 550 / 20

10.15 kontsert
13.00 kellamäng
13.05 kontsert
17.00 vestlus, lastele
18.30 kaitsevæe muusikat
20.30 üle. ooperist, lõpuks mustasm.

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 13.50 heliplaate — 18.00 ja 19.10 ajaviite- ja mustlasmuus. — 20.40 heliplaate — 21.00 laule — 21.20 ja 22.05 ringh. ork. konts.

Pariis 1724,1 / 10

14.25 kontsert — 19.30 lõbusat esperantos — 22.20 mitmesugust

Strassburg 345,2 / 12

13.30, 15.15 ja 17.00 heliplaate — 17.30 sõnaline — 19.20 ja 20.00 instrum. konts. — 21.00 jazz muus. 21.45 heliplaate — 22.30—24.30 kontsert

London 261,3/67 **Daventry** 1554,4/35

14.00 orelikonts. — 15.00 heliplaate — 17.00 pärastlõuna konts. (1554,4 m) — 18.10 tantsumuus. — 18.30 kerges. ork. kontsert (1554,4 m) — 19.15 tantsumuus. (261,3 m) — 22.00 kuuldem. — 23.50 vene muus. — 24.45 tantsumuus. (1554,4 m) — 02.00 Big Ben (1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20

7.20 heliplaate — 9.30 komsomollõuna

ja konts. — 15.00 konts. lastele — 16.30 kontsert — 18.00 ajan. õiedus ja ilmat. — 17.05 töölisleht — 19.00 talupojaleht — 19.30 sümf. ork. konts. — 22.30 töölisleht

Moskva VZSPS 1304 / 100

(Vaata pühapäev.)

Reede 6. nov.

Tallinn 500,8 / 10

15.30 päevauudiseid
15.45 ajanäitaja-õiedus kuni 16.30 heliplaate
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 päevauudiseid
19.00 kontsert: J. Stravinski helitõist heliplaadidelt (Petrushka ja Sacre du Printemps) Seletussõnad — Ark. Krull
20.00 ülekanne Tartust
20.05 vaielusõhtu ülekanne

Tartu 465,8 / 0,5

14.45 heliplaate
15.30 üle. Tallinnast
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 üle. Tallinnast
20.00 ilmatedeid ja ajanäitaja-õiedus
20.05 ülekanne Tallinnast

Helsingi 368 / 13,2

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 klaverimuus.
18.25 kõne
18.39 ajanäitaja-õiedus ja ilmatedeid
19.15 laule
19.40 kõne
20.00 ringh. ork. kontsert
21.00 retsitatsioon
21.25 muusikat

Lahti 1796 / 40

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
18.00 laule ja vestlusi lastele
18.25 laule
18.39 ajanäitaja-õiedus ja ilmatedeid
19.15 kõne
19.40 retsitatsioon
20.00 Helsingi
21.00 kõne
21.25 Helsingi

Stokholm 436 / 75 **Motala** 1348 / 30

18.20 lõõtspilli muus.
19.00 heliplaate
19.45 kõne
20.30 ringh. ork. kontsert
21.15 kõne
21.45 ringh. ork. kontsert
22.10 raadioõljeton
23.05 ajaviitemuus.

Oslo 1083 / 75

14.00 heliplaate — 18.00 klassik. heliplaate — 19.30 laulukooriettekand. — 21.00 „Kütimõrsja“ oop. üle.

Kallundborg 1153,8 / 12,3

13.00 kellamäng ja keelp. ork. kontsert — 16.00 kontsert — 18.00 sõnaline — 21.10 klaverisoolo — 21.35 kuuldemäng — 23.55 sonaatide kontsert

Riia 524 / 13

17.00 kontsert
18.00 sõnaline

20.05 kontsert
21.30 balletimuus.
22.05 valside tund
23.00 õmuusikat

Varssav 1411,8/158 Katovice 408/16

12.58 ajan.-õiend. ja Kraakovi fanfaare
13.15 ja 15.45 heliplaate
16.05—18.10 sõnaline ja vaheaegadel
heliplaate
18.35 orkestrikontsert
20.30 heliplaate
21.15 sümf.-ork. kontsert
24.00—1.00 ajaviite- ja tantsumuus.

Heilsberg 276/75 Königsberg 217/0,9

12.30 ajaviitekonteert
14.05 heliplaate (Königsberg)
17.45 ajaviitemuusikat
20.00 lauludetund, Helene Singer-Wes-
permann
20.30 kuuldemäng
21.45 sümf.-kontsert. Juh. Erich Seidler

Königswusterhausen 1635 / 75

13.00 ilmasteid ja konts. helipl.
15.00 heliplaate
16.00 sõnaline
17.30 pärastlõunakonts.
18.30 sõnaline
21.00 lõbus tund
22.00 sümf. kontsert
23.00 teateid ja lõpuks kontsert

Breslau 325 / 1,7 Gleivitz 253,4 / 5,6

17.05 J. Brahmsi sonaat — 17.35 aja-
viitemuus. — 19.15 kahekõne — 20.05
õhtumuus. — 21.15 sõnaline — 24.20
tantsumuusikat

Langenberg 473/17 Köln 227/1,7

11.40 ja 13.00 heliplaate
14.05 lõunakontsert
18.00 keelp. kvarteti õhtukontsert
21.00 lõbus õhtu, Eysoldti kapell
23.05 teateid ja kuni 24.00 õõmuus.
24.00—1.00 konts. üleik. kohv. „Heme-
sathist“

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

11.00 heliplaate
13.35 Guido Gialdini, kunstvilistaja —
helipl.
14.00 ja 14.30 helipl., teateid ja tant-
sumuusikat
18.05 pärastlõunakontsert
20.45 saksa humoriste
21.05 sümfooniakontsert
23.00 hommikumaa muus.
24.00—1.00 tantsumuus.

Hamburg 372,3 / 1,7

12.30 muusikat kooliõpil.
13.30 lõunakontsert
17.30 bariton ja klaver
18.30 „kirju“ eeskava
21.00 kuuldemäng
23.45 kontsert, kohv. „Continental“

Praaha 488,6 / 120

12.00 ja 12.55 helipl. — 13.35 lõuna-
konts. — 15.10 helipl. — 16.00 Brno —
18.05 keelp. kvartett — 21.20 puhkp.
muus. helipl. — 23.20—24.00 helipl.

Brno 341,7 / 36

13.15 Praaha — 13.35 lõunakontsert —
15.10 heliplaate — 16.00 pealel.-konts.
— 23.20—24.00 Praaha

Bero-Münster 459,4 / 77

13.40 ork. kontsert — 16.30 kammer-
muusikat (helipl.) — 17.00 ork. kontsert
— 19.30 laulvaid filmitähti (helipl.) —
21.00 Joh. Straussi oper. „Viini veri“

Viin 516,3 / 20

12.30 lõunakontsert
13.40 Toti dal Monte, helipl.
14.10 heliplaate
16.25 sõnaline
18.00 pärastlõunakontsert
19.15 sõnaline
21.05 laulude tund, Rudolf Watzke
(bariton)
22.35 Tautenhayn-kvartett
23.35 tantsumuusikat

Budapest 550 / 20

10.15 muusikat
13.00 kellamäng
13.05 balalaika kontsert
18.00 vestlus
18.30 mustlasork. kontsert
19.00 ork. kontsert
23.00 kammermuusikat
24.00 mustlasmuusikat

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 13.50 heliplaate — 18.00 ja
19.10 ringh. ork. konts. — 20.40 heli-
plaate — 21.00 vaimulikke laule —
21.30 tantsumuus. — 22.15 vaimul- ja
rumeenia laule

Pariis 1724,1 / 10

14.25 kontsert — 15.25 tantsumuusikat
— 20.15 vestlus — 22.00 vestlus —
22.20 mitmesugust

Strassburg 345,2 / 12

13.30 ja 15.15 heliplaate — 19.00 ja
20.00 instrum. kontsert — 18.45 sõna-
line — 21.00 instrum. kontsert — 21.45
helipl. — 22.30—24.30 instrum. konts.

London 261,3/67 Daventry 1554,4/35

14.00 kontsert — 14.40 orelikonts. —
15.30 helipl. — 17.45 koolikontsert —
18.30 kergesis. muus. (1554,4 m) —
19.15 tantsumuus. (261,3 m) — 22.00
kontsert — 23.35 kööm. ooper — 1.00
tantsumuus. (1554,4 m) — 2.00 Big Ben
(1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20

7.20 heliplaate — 9.00 noorte jõudude
konts. — 15.00 konts. lastele — 16.00
muusikaline vestlus — 17.00 koori-
laule — 18.00 ajav.-õiend. ja ilmat. —
18.05 töölisleht — 19.00 talupojaleht
— 19.30 kuuldemäng — 20.30 teema-
line konts.

Moskva VZSPS 1304 / 100

(Vaata pühapäev.)

Laup. 7. nov.

Tallinn 500,8 / 10

15.30 päevauudiseid
15.45 ajanäitaja-õiendus ja kuni 16.30
heliplaate
18.30 teateid ja heliplaate
18.50 päevauudiseid
19.00 lastetund
19.30 dr. Hunnius: Loeng angiina üle
(Einiges über Angina)
20.00 ülekanne Tartust.

20.05 kontsert. Juh. md. A. Krull.

Orkester: Keler-Bela, Pidulik ava-
mäng. Bece, Neapoli se enaad. Soo-
loettekandeid klarinetil — *Karl Kuk.*
Orkester: Morena, potp. „Valguse
tujud“. Lindemann. Idamaine silma-
moondaja. Kalman. potp. „Fortissimo“
21.05 vana tantsumuusikat (*Salong,*
Oja, Neumann)
22.00 Reportaazhi „Estonia“ juubeli-
pallilt (mikrofoni ees *F. Moor*)

Tartu 465,8 / 0,5

14.45 heliplaate
15.30 üleik. Tallinnast
18.30 teateid ja grammofoonimuusikat
18.50 üleik. Tallinnast
20.00 Ilmateade ja ajanäitaja-õiendus.
20.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796 / 54 Helsingi 368 / 13,2

12.00 valuuta kursid
12.05 muusikat
17.00 heliplaate
18.00 eestikeele tund
18.30 ringh. koori laule
18.39 ajanäitaja-õiendus ja ilmasteid
19.15 kõne
19.35 ringh. ork. kontsert
20.00 kõne
20.20 Erik Cronvall, viiul
20.45 kuuldemäng
21.30 konts. üleik. Viinist — 24.00
tantsumuus. üleik. restor. „Grand“

Stokholm 436/75 Motala 1348/30

17.00 ajaviitemuus.
18.30 kõne
19.00 heliplaate
20.00 humorist. dialoog
20.30 vana tantsumuus.
21.30 kontsert, üleik. Viinist
23.00 moods. tantsumuus.

Oslo 1083 / 75

14.00 heliplaate — 17.30 ringh. ork.
kontsert — 19.30 rahval. muus. —
21.00 reitsitatsioon — 21.30 orkestri
kontsert — 23.45—1.00 tantsumuus.

Kallundborg 1153,8 / 12,3

13.00 kellamäng ja keelp. ork. konts.
— 15.30 heliplaate — 16.30 kontsert —
17.15 kõne ja kontserdi järg — 18.40
sõnaline — 21.00 orkestri kontsert —
22.00 taani keelt sõnas ja helides —
23.05 pop. taani muusikat — 24.00—1.15
tantsumuusikat

Riia 524 / 13

17.00 noorte muus. tund
18.00 sõnaline
20.03 ork. kontsert
21.30 kontsert süit.
22.05 humorist. poeem
22.30 havaimuus.
23.15 moods. tantsumuus.

Varssav 1411,8/158 Katovice 408/16

12.58 ajan.-õiend. ja Kraakovi fanfaare
13.15 ja 15.45 heliplaate
16.05—18.00 sõnaline ja vaheaegadel
heliplaate
19.30 kontsert lastele
20.30 heliplaate
21.30 konts. üleik. Viinist
23.15 kontserdi üleik. Lvovist
24.00—1.00 ajaviite- ja tantsumuus.

Heilsberg 276/75 Königsberg 217/0,9

12.20 heliplaate (Königsberg)
14.05 ajaviitekontsert
17.15 pärastlõunakontsert
20.15 kaks fantaasiat klaverile, prof. Leonid Kreutzer
21.30 kontsert, Franz Lehári operetidest

23.00 teateid ja kuni 1.30 tantsumuus.

Königswusterhausen 1635 / 75

13.05 kooliraadio muus.
15.00 heliplaate
15.00 sõnaline
17.30 pärastlõunakonts.
18.30 sõnaline
21.00 kuuldemäng
22.30 kontsert
23.00 teateid ja kuni 1.30 tantsumuus. hot. „Excelsiorist“

Breslau 325 / 1,7 Gleivitz 253,4 / 5,6

17.35 ajaviitekontsert — 19.30 õhtumuus. I. — 20.00 kõne — 20.30 õhtumuus. II. — 21.30 konts. ülekanne
Viinist — 23.30 tantsumuusikat

Langenberg 473/17 Köln 227/1,7

13.10 heliplaate
14.05 lõunakontsert
18.00 õhtukontsert
21.30 ork. kontsert. Juh. Franz Lehár
23.05 teateid ja kuni 24.30 õmuus.
24.30—2.00 jazzmuus.

Stuttgart (Mühlacker) 360 / 75

11.00 heliplaate
13.35 Beethoveni viiulikonts. D-dur op. 61, helipl.
15.00 teateid ja heliplaate
15.30 tund koorilaule
17.00 argentiina muus. helipl.
18.05 pärastlõunakontsert
20.45 muusikat, tenor, bariton ja klaver
21.30 kontsert filharm. ork.
23.00 tantsumuus. Stuttgarti filharm.
23.40—1.00 tantsumuus. Frankfurtist

Hamburg 372,3 / 1,7

17.30 kontsert aurik „Bremenilt“
19.00 „kirju“ eeskava
20.30 helipl. kabaree
21.30 Franz Lehári kompositsioone
23.30 tantsumuus. Scarpa ork.

Praaha 488,6 / 120

12.00 helipl. — 13.35 lõunakonts. —
15.10 helipl. — 16.30 Brno — 17.00
ülel. teatrist — 20.30 tshhehi heliloo-

jate jazzkompos. kahele klaverile —
21.30 ülel. Viinist — 23.20—1.00 raadiofilm

Brno 341,7 / 36

12.00 Praaha — 13.35 lõunakontsert —
15.10 heliplaate — 16.30 pealel. konts. —
17.00 ülel. teatrist — 21.30 ülel. Viinist — 23.25—1.00 raadiofilm

Bero-Münster 459,4 / 77

13.40 ajav.-kontsert (helipl.) — 16.30 harmoonika kontsert — 17.00 prantsuse ooperimuusikat (helipl.) — 21.30 ülel. Viinist — 23.10—24.00 tantsumuusikat helipl.)

Viin 516,3 / 20

12.30 lõunakontsert
14.10 kontserdi järg
14.45 Joseph Schnidt, helipl.
16.20 orkestri kontsert
18.00 sõnaline
20.45 keelp.-kvartett
21.30 filharm. ork. kontsert
23.15 tantsumuusikat

Budapest 550 / 20

10.15 kvartetikontsert
13.00 kellamäng
13.05 mustlasork. kontsert
18.00 kõne
18.35 kontsert
21.00 vestlus
21.30 ülel. Viinist
23.15 teateid ja lõpuks muustlasmuus.

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 13.50 heliplaate — 18.00 ja
19.10 ajaviite ja rumeenia muus. — 20.30
ülel. rumeenia operist

Pariis 1724,1 / 10

14.25 kontsert — 15.25 heliplaate —
17.00 kontsert haigetele — 22.00 vestlus — 22.20 mitmesugust

Strassburg 345,2 / 12

13.30 ja 14.15 heliplaate — 17.15 muus. ettekanne — 17.30 tantsumuus.—18.30 kõned — 19.00 ja 20.00 instrum. konts. — 21.45 heliplaate — 22.30 kontsert
24.30—2.00 tantsum. „Savoy'st“

London 261,3/67 Daventry 1554,4/35

15.00 ork. konts. — 17.30 kergesis. muus. — 18.45 orelikonts. — 19.15 tantsumuus. (261,3 m) — 20.00 sõnaline — 23.50 kaitseväge ork. konts. —

24.35 tantsumuus. (1554,4 m) — 02.00 Big Ben (1554,4 m)

Leningrad 1000 / 20

7.20 heliplaate — 9.00 noorte jõudude konts. — 9.30 töölislõuna ja konts. — 16.00 kontsert — 17.0 konts. talupoegile — 18.00 ajand.-õiend. ja ilmat. — 18.05 töölisleht — 19.00 talupojaleht — 19.00 ooperi ehk kontserdi ülel. — 22.30 töölisleht — 1.30 raadiokeskõõ

Moskva VZSPS 1304 / 100

(Vaata pühapäev.)

Pühap. 8. nov.

Tallinn 500,8 / 10

9.55 jumalateenistuse ülel. Jaani kirikust. Jutlustab õp. *Sternfeldt* (ainult Tallinn)

10.00 jumalateenistuse ülel. Ülikooli kirikust (ainult Tartu)

12.15 põllumajanduslik kõne

12.45 põllumajandusl. teateid

13.00 lõunakonts. Juh. md. *Ark. Krull*

16.30 ajaviitemuusikat helipl.

17.30 „Vahitorni“ seltsi kõned.

18.30 teateid ja heliplaate

18.50 päevauudiseid

19.00 autorite tund. *Albert Kivikas*

19.30 meestelaulukoor, helipl.

20.00 ilmteade ja ajanäitaja-õiendus

20.05 kontsert. Juh. md. *Ark. Krull*.

Vokaal- ja instrumentaalsoliste

20.45 K. Savi komb. operett 1 aktis

21.30 kontserdi järg

22.00 moods. tantsumuusikat „Estonia“

Valgest saalist

Kõigile lgp. raadiokuu-lajaile.

Toimetus palub ajakirja lugejaid avaldada oma arvamisi ajakirja saatekava osa kohta, vastates järgmistele küsimustele:

1. Millised jaamad on üleaarused?

2. Millised jaamad peaks veel kavva võtma?

3. Mitme lambilise ja mis tüübilise aparaadiga kuulata?

Anekdoote Edisonist

Edison polnud ainult suur leidur, vaid ka vanemaid inimesi maekeral. Temal oli ilus pea. Juuksed olid tal hallid, kuna äga näol oli alles õige värske ilme, kõnnak elastne, nagu mõnel kahekümne aastasel. Alati oli ta rõõmus — nagu laps.

Igal aastal oma sünnipäeval Edison sai kümned-tuhanded kirjad, nende saatjad, vanemad daamid ja härrad, esitasid uudishimulikke küsimusi, mida ta ometi teeb, et ta ikka veel on rahuldavalt terve. Edison vastas neile ainult trükitud planketiga.

„Minu noorendusmeetod jääb igaveseks saladuseks. Aga annan Teile nõu: ärge mõelge kunagi, et Teie jääte vanaks. See on esimene edukas samm, et jääte nooreks...“

* * *

Ameerika ajakirjanikud on väga uudishimulised in-

mesed. Üks sarnane uudishimuline külastas kord Edison tema residentsis ning esitas küsimuse:

„Mr. Edison, miks ei ole Teie veel katsunud teha kulda? Teie olete nii suur geenius, et Teie kindlasti leiaksite mõne aparaadi millega võiks valmistada kuld...“

Edison vaikis, võttis oma mütsi ning palus ajakirjaniku enesega kaasa. Ta viis ajakirjaniku panka, kus ta avas suure tresoorukse ning küsis uudishimuliselt reporterilt: „Mida Teie näete seal?“ „Raha! Hulk raha!“ vastas ajakirjanik üllatunult, kui ta silmas määratud hulka kullakange teraskambris.

„Selle hulga kulda on kõik Edison valmistanud!“ uhkustas Edison.

„Millega?“

„Ainult ühe väikese aparaadiga.“

„Aga, kuidas on see ometi võimalik?“

„Väga lihtne! Mina leiutasin grammofooni; pärast seda leidust tuli see määrat rahahulk, mida Teie siin näete, iseenesest. Vaadake, seepärast ma ei ole alkemist!“

Miks ei saa võrkanoodi pukse kindlate pingetega tähistada?

Dipl. ins. F. Olbrei

Viimasel ajal on eriti sageli pööratud lugejaskonnast toimetuse poole küsimusiga, mis suuremal või vähemal määral on ühenduses käesoleva kirjutise pealkirjaga. Nii lihtne, kui sellele küsimusele vastamine on asjatundjale, on see paljudele vähem asjaga kursis olevaile raadiomeestele nähtavasti kaunis raske ja käesolev kirjutis püüab seepärast võimalikult heledat valgust sellesse „tumedasse loosse“ heita.

Kõik nähted alalisvoolu ahelais, niipalju kui need puudutavad voolutugevusi ja pingeid, on lahendatavad kolme üldtuntud seaduse, Ohmi ja Kirchhoffi seaduste abil. Tähistades vooluahelas teotseva elektromotoorse jõu E -ga, selle jõu tagajärjel vooluahelas tekkinud voolutugevuse I -ga ja ahela takistuse R ga, saame Ohmi seaduse väljendamiseks valemina järgmise üldtuntud kuju

$$I = \frac{E}{R}$$

Selle valemi abil saab lahendada arvutu hulga elektrotehnilisi ülesandeid amatööri praktikas.

Tuletades eelmisest valemist järgmise

$$E = RI,$$

saame niinimetatud pingelangemise valemi, millele siis, kui arvestuse all on ainult osa tervest vooluahelast, järgmine kuju antakse

$$U = RI$$

Siinjuures tähistatakse tähega U pinge langemist selles ahela osas, mille takistus võrdub R -le ja mis on läbistatud voolust I . Seda valemist võib tõlgitseda järgmise lausega: *igas vooluahela osas läheb seda rohkem pinget kaduma, mida suurem on selle ahela osa takistus ning mida tugevamast voolust see on läbistatud.*

Kirchhoffi esimene seadus kirjutatakse igas suletud vooluahelas

$$E = U_1 + U_2 + U_3 \dots$$

ja tõlgitakse järgmiselt: *igas suletud vooluahelas võrdub elektromotoorne jõud pingelanguste summale.* Ja lõpuks teine Kirchhoffi seadus

$$I = i_1 + i_2 + \dots$$

kõlab: *voolutugevuste summa vooluahela harudes võrdub voolutugevusele ahelas.*

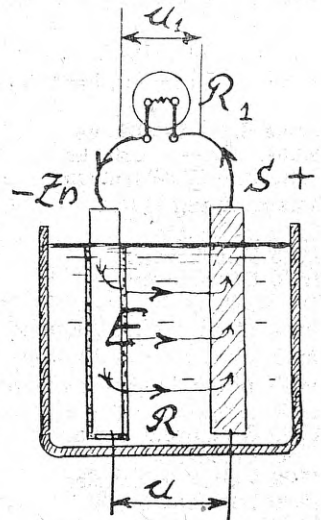
Katsume nüüd eelpooltoodud seadusi, missugused võhikule pea midagi arusaadavat ei sisalda, illustreerida praktiliste näidetega.

Iga vooluallikas, töötagu ta missugusel põhimõttel tahes, peab normaalseis tööttingimuis omama kaks kindlat suurust, need on 1) vooluallika *elektromotoorne jõud* E , s. o. jõud, mis elektrilaengud paneb vooluahelas liikuma, ja 2) vooluallika *sise-*

takistus R . Võttes kõige lihtsama näitena vooluallikaks ahelasse voolu andva elektrilemendi (joon. 1). Koostades ahela elemendist endast ja selle külge lülitatud takistusest (elektri lambist takistusega R_1), rõhutame, et keemilise reaktsiooni tagajärjel, mis avaldub tsiingi lahustumises vedelikus, tekib tsiingi ja vedeliku kokkupuutumiskohas elektromotoorne jõud E , missugune sunnib elektrilaenguid ahelas liikuma nooltega näidatud suunas. Elektrivoolu lähtepunkt on seega tsiingi ja vedeliku kokkupuute pind ja elektrilaengud peavad enda liikumise teel läbistama kõigepealt elemendi vedeliku, mille takistuse tähistame tähega R , siis hästi voolu edasijuhtiva positiivse pooluse S , siis välisahela, mille takistus on tähistatud R_1 , ja suunduma sealt elemendi negatiivsesse poolusesse, kust nad elektromotoorse jõu mõjul uuesti samale teele paisatakse. Elektromotoorne jõud püsib seni, kuni kestab keemiline reaktsioon tsiingi ja vedeliku vahel ja selle absoluutne suurus sõltub vaid nende ainete valikust, missuguseid elemendi koostamiseks on valitud. Senikaua, kui element on korras ja töövõimeline, peab ka elektromotoorne jõud E omama konstantse väärtuse (Enamtarvitatavil elemendil 1,5 volti). Rakendades siia Ohmi seaduse, näeme, et voolutugevus I ahelas sõltub vaid elektromotoorse jõu E suurusest ning terve vooluahela takistusest, missugune koosneb siin peaausjalikult takistusest R ja R_1 . Vooluahela muude osade takistus on nendega võrreldes niivõrt väike, et me võime arvestusis neid vältida. Seega oleks meie ahelas voolutugevus

$$I = \frac{E}{R + R_1}$$

Elemendi vedeliku takistust R nimetatakse *vooluallika sisetakistuseks*. See takistus on keemilise vooluallikais (elemendis) pidevalt muutuv suurus. Sel määral, kuidas element vananeb, muutub vedeliku keemiline koosseis lahustunud tsiingist saadud soolade tõttu, missugused enamikus on halvad elektrijuhid ja millepärast ka elemendi sisetakistus pidevalt tõuseb elemendi töötades. Elektromehaanilises (dünamo) ja elektroinduktiivseis (transformaator) vooluallikais jääb vooluallika sisetakistus

alati konstantseks, muutmatuks suuruseks, kui me jätame arvestamata temperatuuri mõju mähistele.

Valemi mõtte selgemaks tõlgitsemiseks määrame üksikud väärtused arvuliselt kindlaks. Võtame $E = 1,5$ volti, $R = 0,5$ oomi, $R_1 = 2,5$ oomi. Seega oleks meie elemendi ahelas voolutugevus

$$I = \frac{1,5}{0,5 + 2,5} = 0,5 \text{ amprit}$$

Kirchhoffi seaduse järele kulub elemendi elektromotoorne jõud täielikult ahelas tekkinud pingelangemiste kompenseerimiseks. Meie ahelas tekivad pingelangused peamiselt kahes ahela osas, R -s ja R_1 -s. Nende väärtused oleksid praegusel juhul

$$U = R \cdot I = 0,5 \cdot 0,5 = 0,25 \text{ volti}$$

$$U_1 = R_1 \cdot I = 2,5 \cdot 0,5 = 1,25 \text{ volti}$$

Sellest teeme väga tähtsa järelduse: U — on pinge langus, mis tekkis elemendi sisemuses; selle võrra kahaneb elemendi elektromotoorne jõud enne, kui ta välisahelasse jõuab, ja seega pole elemendi pinge sugugi 1,5 volti, nagu ta olema peaks, vaid ainult 1,25 volti! 1,5-voldilise pinge omavad elemendi poolused vaid siis, kui elemendi sisemuses pinge langust ei teki. Elemendi sisetakistus on vaatluse all oleval momendil konstantne suurus ja seepärast võib pinge langus elemendi sisetakistuses võrduda nullile ainult siis, kui *elemendi sisemuses mingisugust voolu ei voola*. Kõigil muil juhtudel on elemendi pinge vähem kui 1,5 volti.

Koormame nüüd elementi suuremavõimelise lambiga, mille takistus olgu näiteks 0,75 oomi, siis on voolutugevus ahelas

$$I = \frac{1,5}{0,5 + 0,75} = \frac{1,5}{1,25} = 1,2 \text{ amprit}$$

Pingelangus elemendi sisemuses seega

$$U = 0,5 \cdot 1,2 = 0,6 \text{ volti}$$

ja välisahela jaoks jääb üle vaid

$$1,5 - 0,6 = 0,9 \text{ volti.}$$

Sellesama elemendi pinge U_1 on nüüd ainult 0,9 volti!

See näide lükkab ümber kõik mõisted vooluallikate pingete konstantsusest, millesse meie nii pimesi uskusime. Võtame teise konkreetse näite. Kõik müügile lastavad anoodpatareid on lülitud põhimõtteliselt joon. 2 järgi ja on varustatud pinge suurustega tähistatud puksidega. Enamik radioharrastajaid usuvad pimesi nende numbrite väärtusisse, seda enam, et hää voltmeetriga kontrollides need pinged on tõesti õiged. Meie nimetame „hääks“ voltmeetriks sellist voltmeetril, mille enda voolutarvitus, s. o. selle voolu suurus, mida vajab mõõduriist osuti hälve (väljalöögi) teostamiseks, on võimalikult väike. See enda-voolutarvitus mõõtriistul kõigub õige laialiselt piires. Amatöörile kättesaadavaim pretsisioonriist „Mavomeeter“ annab täie hälve juba 2 milliampri juures. Taskukella-kujulised keerdkatseriistad (ka „hääde“ riistade kategoorias) omavad endatarviduse 20—30 milliamprit.

Üsna odavad taskuvoltmeetrid elektromagnetilise süsteemiga võivad mõnikord isegi kuni 100 milliamprit osuti hälveks vajada.

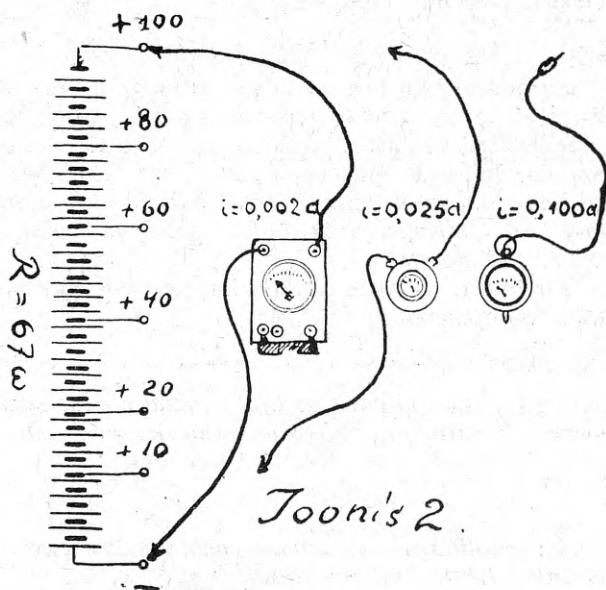
Võttes näiteks 100-voldilise anood-kuivpatarei ja mõõtes selle pinget nende kolme mõõtriistaga saame kaunis lahkuminevad andmed. Kõige paradoksaalsem on sealjuures fakt, et *kõik mõõtriistad tõelist ja õiget patarei pinget näitavad*. Võime siis ainult ühe järelduse teha, et patarei pinge *ei ole ega saagi olla konstantseks suuruseks* mitmesuguste koormatuste all.

Selgitame eeltoodud aruandega. Oletame enda 100-voldilise anoodpatarei sisetakistuse $R = 67$ oomi. Seda väärtust ei saa suureks lugeda, kuna ometigi 100-voldiline anoodpatarei koosneb 67 üksikut piselemendist, mille sisetakistus igaühel võrdub ühele oomile, kui patarei on värske.

Mõõtes patarei pinget Mavomeetriga, läbib patareid voolutugevus $I = 0,002$ amprit. Pingelangus patarei sisemuses oleks seega $U = R \cdot I = 67 \cdot 0,002 = 0,134$ volti. 67-elementilise patarei elektromotoorne jõud peab olema $1,5 \cdot 67 = 100,5$ volti. Voltmeeter näitab seega patarei pingeks $100,5 - 0,134 = 100,366$ volti, mis on väga lähedane elektromotoorsele jõule.

Mõõtes pinget keskmise väärtusega riistaga, mille voolutarvitus on 25 milliamprit, saame patarei sisemuses pingelanguse $U = 0,025 \cdot 67 = 1,675$ volti.

Patarei pinge, mida voltmeeter näitab, oleks seega $100,5 - 1,675 =$ ümmarguselt 99 volti — ka veel vastuvõetav arv. Sama patareid mõõtes nüüd üsna odava riistaga, saame voolutugevuse

patareis 0,100 amprit ja pingelanguse patarei sisemuses $U = 0,100 \cdot 67 = 6,7$ volti ja voltmeeter näitab patarei pingena $100,5 - 6,7 = 93,8$ volti.

Kui nüüd patarei töötamise kestvuselt patarei sisetakistus mitmekordselt suureneb, nagu eelpool tähendati, siis võivad need pingemõõtmised veel palju enam lahkuminevaid tulemusi anda ja patarei

näpitsaile märgitud numbrel pole enam mingisugust mõtet, eriti veel siis, kui patareil mitmesuguste näpitsate külge on mitmesuguste anoodvoolu tarvitusena lambid lülitatud. Erandiks on ainult väga väikese sisemahtuvusega vooluallikad, millest eeskätt võiks mainida suurema mahtuvusega anoodakumulaatoreid, sest nende sisetakistusest on vaid murdosa kuivade elementide sisetakistusest, ja seetõttu võib anoodakku näpitsate pingeid peaaegu konstantseina tähistada.

Hoopis keerukam ja omapärasem on aga lugu võrkanodega ning võrkvastuvõtjaiga. Endast mõista korduvad ka neis seadiseis samad nähted, mida me eelmisel leheküljel detailselt harutasime, kuid on ka mõningaid omapärasusi, mispärast loeme vajalikuks ka neid juhtumeid analüüsida.

Informatsioon Ringhäälingu tegevusest

27. skp. andis Ringhäälingu juhatus informatsiooni ajakirjanikele Ringhäälingu tegevusest. Kuna meie ajakirjas üksikute küsimuste üle juba enne on ilmunud vastavad eriartiklid, siis avaldame informatsioonist ainult need osad, milles uusi asjaolusid ette toodud.

Toimetus.

Uue saatejaama tööle hakkamisega möödunud aastal suurenesid tuntavalt Ringhäälingu kulud ühenduses jaamade tegevusega. Ka suurendas Ringhääling m. a. saate-aega, mis nõudis lisakulusid. Loata kuulajate arvel võiks abonentide arv, seega ka abonentmaksu summa tuntavalt tõusta, mil puhul saaks võimalikuks rea muude kavatsuste teostamine Ringhäälingu tegevuses, esijoones saatekava täiendamise alal. Seni puudub alles võimalus orkestri suurendamiseks, mille tõttu on otsustatud aegajalt korraldada kontserte ajutiselt täiendatud orkestriga. Tulu suurenemisel paigutatakse sagedamini kavassee kuuldemänge, operette (viimaste ülekanne „Estoniast“ on võimata n. n. „raadioklauseli“ tõttu, mis keelab ilma eriloata autoritelt või kirjastajailt ülekanmist raadio teel) jne., milliseid on nõutud, kuid mida on varem tehtud harva, tulude puudusel. Praegu on ettevalmistamisel mõned kuuldemängud ja operetid. Suurt poolehoidu on kuulajaskonnas leidnud avalikud raadioõhtud, milliseid käesoleval hooajal korraldatakse iga kahe nädala tagant ja milliste sisu on tavaliselt mitmekülgne. Peale selle on kavatsus juba lähemal ajal algust teha avalikkude raadiokontsertidega ja lastetundidega. Kõigile nendele avalikele ettekannetele on soovijaile sissepääs võimaldatud õige vähesel maksu eest, mis kasutatakse kava täiendamiseks. Sõlmimisel on kokkulepped pealinna paremate laulukooridega järjekindlate esinemiste asjus raadios. Seni kandsid need esinemised juhuslist laadi. Eesti muusika suurendamise eesmärgiga on praegu ringhäälingu orkestri koosseisule ümberinstrumenteerimisel rida orkestripalu. Ka on täiendamisel Ringhäälingu noodikogu.

Ringhäälingu saatekava mitmekülgse tõttu on raske lühikeses ülevaates mainida kõiki teostatud ja kavatsetavaid muudatusi selles, kuid iga järjekindel Eesti ringhäälingu kuulaja on vististi võinud tähelepanna muudatusi saatekavas selle parandamise suunas. Muidugi on asju, millistes kuulajate maitseid ja soovid erinevad, mispärast ei ole loota, et kunagi suudetaks rahuldada kõiki kuulajaid.

Suur liialdus on, kui öeldakse, et Eesti ringhäälingu saatekava on niivõrd halb, et seda üldse kuulata ei maksa. Ei saa Eesti Ringhäälingule tema 15.000 abonendi juures esitada nõudmisi, mida võiks esitada mõne teise maa raadiokuulaja oma ringhäälingule, kellel on võrra-

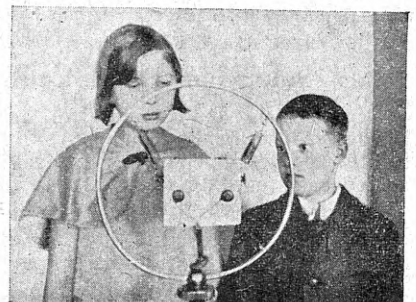
Võrkanoodi elektromotoorse jõu allikaks on transformaatori sekundäärmähis või mähised. Seal on elektromotoorne jõud alaliselt ja muutmatult üheväärtuslik, kuna võrkanoodi kestva töötamise ajal ei muutu need tegurid (magnetväli ja keerdude arv), mis elektromotoorse jõu tekitajaks. Siinjuures tuleo elektromotoorse jõu suuruse all mõista selle efektiivset väärtust, selle absoluutne väärtus on kõige aja muutlik, kuna meil on ju tegemist vahelduva vooluga, mida meie aladajaseadises peame ümber muutma alaliseks vooluks. Kuna täpsed arvestused eelmiste näidete taoliselt on väga keerukad, siis peame leppima umbkaudsete arvestusiga, missugused meile enam nii täpseid resultate ei anna, kuid mis üldpildi saamiseks siiski küllaldased.

(Järgneb)

tult rohkem abonente, seega ka tulusid. Ka on meil, kui väikerahval, väiksem valik esinejate suhtes, olid need solistid, artistid või kõnelejad. Eks ole meil mõnigi muu asi, kas või näiteks raudteed, maanteed, telefonikorraldus jne. halvemad kui mitmeski suuremas ja rikkamas riigis, kuid meie ajame läbi ja ei nurise, teades et oleme väike ja vaene riik, kelle võimalused on piiratud. Seda seisukohta nähtavasti jagavad ka meie raadiokuulajad, konstateerides rõhuvast enamuses omades ankeedivastustes ja kirjades rahulolemist ringhäälingu tegevuse ja saatekavaga.

Saatelaine sageda vahetamise pärast on ajakirjanduses Ringhäälingule tehtud etteheiteid. Kuid seni ei ole meile suudetud anda ka head nõu, mida peaksime tekinud olukorras muud ette võtma. Näib, et uutel lainetel katsetamine on siiski parem, kui suurte segamistega lainel edasitöötamine, seda enam, et laine muutmise ühenduses ei ole raadiokuulajail mingisuguseid raskusi ega kulusid. Rahvusvaheline Ringhäälingute Liit, kes ka omalt poolt on Torino saatejaama juhatusel saatnud 19 kirja ja telegrammi nõudmisega Tallinna ametlik laine vabastada, teatas hiljuti oma bülletenis, et Torino on lubanud Tallinna laine vabastada, kuid seni ei ole see sündinud. Meie loodame, et kui enne ei saa Tallinna saatjale segamisvaba lainet, siis vähemalt tuleval kevadel kavatsetav uus rahvusvaheline raadiokonverents, kelle peaulesandeks on sassi läinud saatelainete keerdsõlme lahendamine rahvusvahelises ulatuses, ka Tallinna saatja tekkinud halvast seisukorrast päästab.

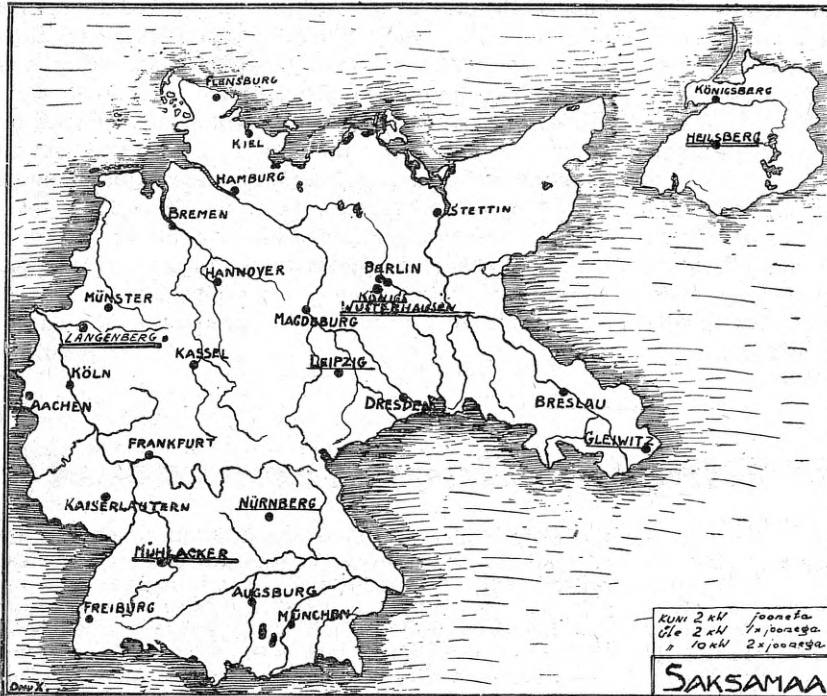
Vaatamata kõigile raskusile ja takistustele julgustavad Ringhäälingu tegelasi Eesti raadioasjanduse senine areng ja kuulajaskonna poolehoju avaldused vaatama tulevikku lootusrikkalt.

Kaks noort kunstnikku, kes esinevad lastetunnis

Muusikaline matk ümber maailma

5. Saksamaa

Londoni raadiojäneste hirmutis.

Päev, samasugune nagu kõik teised. Londoni raadiojäneseid istusid südamerahuga oma raadiovastuvõtjate juures, rahul olles mõttega, et raadio kuulamine on uskumatult odav lõbu, kui aga küllaldaselt julgust on postivalitsust ninapidi vedada. Nii oli toimitud aastast aastasse, — petised ja võrukaelad endi kelmustega äärmiselt uhkeks läinud. Kes teab kui kaua nad endi ka valuse vilja veel maitnud oleksid kui ettevaatamata tehnika mitte nii häbemata poleks olnud ning tulnud kimbutama raadiojäneseid. Tehnika avastas abinõu raadiojäneste püügiks mille mõju Londoni raadiojäneseid mitmes linnaosas hirmuga pidid õppima tundma.

Nii oli Ida-Londonis suur ärritus, kui korraga mitmes tänavas kriminaalametnikud mitmetesina raadiojänese korteritesse nõudsid luba sisseastu miseks. Oldi kui pilveist alla kukunud, kõik süüdistasid naabreid äraandmises. Hiljem alles tuli avalikuks, et naabrid olid asjas täiesti süütud — enam oli süüdi selles aga rafineeritud püüdeauto, mis sarnase dedektiiv-kunstükiga sai hakkama. Olgugi et püüdeautosid alguses ainult üks oli tegevuses — olid ainsa päeva tagajärjed üllatavad. Järgnevate nädalate jooksul muretsetakse autosid veel kümme-kond juure. Peale Ida-Londoni tehti otsimine ka teistes linnaosades ning tagajärg oli sarnane, et mitusada raadiojänest tabati värskelt teolt.

Õnnetusesõnum lagunes kulutulena raadiojäneste peres laiali ning tekitas kabuhirmu. Saadi õieti aru, et püügiauto raadiojänestele sama on, mis fotolõks sisse-murdjaile. Päevapealt tõusis rahvatung postivalitsuses. Massiliselt registreeriti ametlikeks radiokuulajaiks. See pole liialdus, sest postiametnikel tuleb kolm kuni neli tundi üle normaal tööaja töötada.

Pärast sarnast hiilgavat sissejuhatust võib Londonis vähese ajaga tubli puhastustöö teha. Neil, kes pole siia saadik tahtnud endi vana tüssamist lõpetada, ning hakata ausaiks radiokuulajaiks, on vist viimane aeg viivituseks, et seda teha, kindlasti tabab ka neid nende halastamatu saatus.

Mõned nädalad tuleb veel anda armuaega, sest Londonis peab arvestama ümarguselt 400.000 raadiojäneselega. Seepärast on ka põhjustatud autode arvu suurendamine kiiremas korras. Kulud nendele tasuvad endid mitmekordselt, sest Londoni ringhäälingu igaaastane kahju raadiojäneste kaudu on hinnatud 200.000 naelsterlingile.

Saksamaa saatejaamad

Königswusterhausen . . .	1634,9	mtr	183,5	kH	75	kW
Freiburg	569,3	"	527	"	0,3	"
Hannover	566	"	530	"	0,3	"
Augsburg	559,7	"	536	"	0,3	"
Kaiserlautern	559,7	"	536	"	1,7	"
München	532,9	"	563	"	1,7	"
Langenberg	472,4	"	635	"	17	"
Berlin-Witzleben	419	"	716	"	1,7	"
Frankfurt a. Main	389,6	"	770	"	1,7	"
Hamburg	372,2	"	806	"	1,7	"
Mühlacker	360,1	"	833	"	75	"
Breslau	325	"	923	"	1,7	"
Dresden	318,8	"	941	"	0,3	"
Berlin O	283,6	"	1058	"	0,6	"
Magdeburg	283,6	"	1058	"	0,6	"
Stettin	283,6	"	1058	"	0,6	"
Heilsberg	276,5	"	1085	"	75	"
Bremen	269,8	"	1112	"	0,3	"
Leipzig	259,3	"	1157	"	2,3	"
Gleiwitz	253,4	"	1184	"	5,6	"
Kassel	245,9	"	1220	"	0,3	"
Nürnberg	238,9	"	1256	"	2,3	"
Kiel	232,2	"	1292	"	0,3	"
Köln	227,4	"	1219	"	1,7	"
Münster	227,4	"	1219	"	0,6	"
Aachen	227,4	"	1219	"	0,3	"
Flensburg	218,5	"	1373	"	0,6	"
Königsberg in Pr.	217	"	1382	"	0,6	"

Saksamaa radiokuulajate arv

Statistiliste andmete järgi oli 1. oktoobril s. a. Saksamaal üldse raadio abonente 3.731.948, ühesarvatud 218.191 töötut, pimedat ja sõja-invaliidi, kes kasutusmaksust vabastatud.

Võttes arvesse rahvaarvu (1930. a. — 64.484.000 elan.) langeb iga 1000 elaniku peale 57,8 raadio abonenti.

Esimisel juulil s. a. oli kuulajate arv 3.719.594, sellega juurdekasv viimase kolme kuu jooksul 12.354, anne mineval aastal samal ajal oli juurdekasv 490.223 abonuik

Meie aja suurim leidur—Thomas Edison ✦

Ameerika „Grand Trunk“-raudtee reisijad, kes läinud sajandi kuuekümnendail aastail Michigani läbistasid, aimasid vaevalt, et väike umbes kümneaastane lehepoiss, kes heleda poisihäälega oma lehti teatas, ükskord teeb selliseid leiutisi, mis loovad tööstuses ja tehnikas täiesti uue ajajärgu.

Väike ajaleheboy oli Thomas Alva Edison.

Edison sündis 11. veebruaril 1847 Milanis, Ohio osariigis, Hollandi mõldri pojana. Isa äriiline kokkulang sundis teda juba seitsmeaastaselt omale ise leiba teenima,

Palju aastaid sõitis ajaleheboy Port-Huroni ja Detroiti vahel ja müüs oma kaupa. Ühte kaubavagunisse, mis temale sõidu ajaks oli kasutada antud, seadis ta sisse väikese käsitrükikoja ja trükkis kolmeteistkümne aastat oma enese ajalehte, mida ta uhkelt „Grand Trunk Herald“iks nimetas, olles ise ka toimetajaks. Lehel oli umbes 400 lugejat.

Ka keemilise laboratooriumi seadis ta vagunisse sisse. Ühel katsel läks aga vagun põlema ja kogu laboratoorium oli hävitatud.

Teine ajajärk Edisoni elus oli töötamine telegrafistina raudteel. Seal tegi ta ka oma esimese leiutise. 1868 rändas ta Bostoni, sai siin parema koha telegrafis ja võis juba end rohkem pühendada igasugustele katsetele. Bostonist läks ta New-Yorki ja oli kuni 1856. aastani ülevaatajaks „Law Gold Indicator Co's“. Ühtlasi oli tal ka juba oma laboratoorium, kus ta ikka jälle uusi probleeme lahendas ja patente võttis. Aastal 1876 oli Edison juba niipalju teeninud, et võis loobuda kutsetööst. Ta ehitas omale Menlo-Parki laboratooriumi — ja sealt ongi pärit tema suuremad leiutised.

Üle 800 patendi on see leidur-geenius võtnud, ja anektoodid jutustavad, et patendiametisse viiv tänav olevat Edisoni jalgadest kogu aeg soe seisnud.

Edisoni tuntuim leiutis on fonograaf, mitte va-

hetada grammofoniga, milles kõvakummist plaadid leiavad kasutamist, kuna fonograafis tarvitas Edison vahast silindrit. Oma ilmumisel tekitas fonograaf suurt kõmu.

Teine veel palju tähtsam Edisoni leiutis on telefon, mida ta mitte esimesena ei leiutanud, kuid sedavõrt täiendas, et senisest „mänguasjast“ sai praegusele inimkonnale nii hädatarvilik läbikäimise vahend.

Kolmas suur leiutis, mis Edisoni nime kogu maailmas kuulsaks tegi, oli hõõglamp. Edison oli esimene, kes söestunud bambuskiudusid õhutühjas klaaspirnias põlema pani.

Megafoni ja aerofoni leiutamine, igasuguste täienduste elluviimine telegrafi aparaatide juures ja lõpuks n.n. kinetoskoobi leiutamine täiendavad kuulsa uurija leiutisi.

Kinetoskoop, kinematograafi eelkäija, koosnes trumlist, mis tiirles horisontaal sihis ja oli varustatud piluga, et näha trumli sisemusse. Trumliste asetati piltidega kaetud riba. Kui trumlit keerati, siis hakkasid pildid näilisel liikuma. Idee selliseid pilte päevapildistada ja siis ekraanile projekteerida, oli ainult samm edasi, nii et Edisoni võib ka kino leiutajaks lugeda.

Isegi helifilmi leiutas Edison, kuna ta leidis „kinotografi“, fonografi ja kinetoskoobi ühenduse, milles pildid muusika taktis liiguvad.

Raudteerongi telegraf on samuti selle „Menlo-nõia“ leiutis. Selle abil on võimalik sõitvast rongist mõlemi vastasjaamaga rääkida.

Hiljem tegeles Edison eriliselt kerge akkumulaatori konstrueerimisega ja ehitas esimese elektriraudtee, mis Chikagu maailmanäitusel kolmeteistkümne päeva jooksul sõidutas 28.000 isikut.

Tema viimseks leiutiseks tuleb pidada kunstliku kummi valmistamist, mille kallal ta palju aastaid töötas ja tuhandeid katseid tegi.

Ka oma järglase eest on Edison hoolitsenud. Et kõige sobivamat leida, selleks korraldas ta võistluse, mille võitis 16-aastane noormees — ameerika vaimuliku poeg. Edison lasi nüüd oma järglast enese näpunäidete järele kasvatada ja kõigi oma töödega tutvustada, et hiljem tema elutööd jätkata.

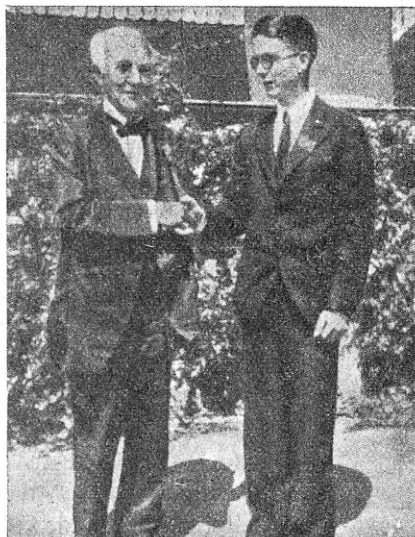
Iseäralik on ka Edisoni abielu.

Tema tööstuses oli tegev keegi ilus nais-tööline. Ühel päeval tuli Edison selle tüdruku juure laboratooriumi ja palus tema kätt. Mõlemaid tütreid, kes sellest abielust sündisid, nimetas Edison Dot ja Dash, telegrafi keeles punkt ja kriips.

Lugemata palju igasuguseid jutte ja anektoote on seotud Edisoni nimega.

Tema suurimaks rõõmuks oli ajalehtede reporteritega naljatamine ja nende ninapidivedamine.

Suur leidur on oma töö lõpetanud. Tema nimi jääb unustamatult püsima inimkonna arenemise ajaloos.

Th. A. EDISON
ühes oma järg-
lase üliõpilase
Walter B.
Uston'iga

Ülevaade uutest Philips „Miniwatt“ lampidest

Alganud sesooniks laskis Philips turule seeria uusi raadiolampe, mis ei võimalda üksi uusi raadioaparaate konstrueerida parematena ja ökonoomsetena, vaid lihtsa lampide vahetamise abil parandada ka vanu raadioaparaadi tüüpe. Alljärgnevate ridade ülesandeks on lugejale tutvustada kõneall olevaid uusi raadiolampe.

1. Lampid akkumulaatori küttele.

Siin tuleks ees kõige nimetada uut varivõrelampi B442, milline võrreldes juba varemalt tuntud varivõrelambiga A442 omab palju suurema tõusu ja võimaldab tunduvalt suuremat kõvendust igas raadiovastuvõtjas, kus oli enne A442 tarvilisel. Uus audion-lamp B424 vastab oma omadustelt kaudselt köetavale lambile E424, mis teatavasti omab äärmiselt suure tõusu, 3,5 mA/v, ja kõvenduse. See lamp on kõige rohkem võimaldav audion, mis praegu eksisteerib raadiolampide turul.

Ka takistussidestuseks on Philips lasknud turule uue lambi B438. Suur tõus ja kõvendusfaktor on selle lambi voorusteks. Igatahes see lamp annab igas kohas palju paremaid tulemusi, kus varemalt kasutati Philips lampi A425.

2. Lampid vahelduvvoolu võrgule.

Käesoleva raadiohooaja suurimaks löökuudiseks on Philips lamp E452T. See on varivõrelamp 3mA/v-lise tõusuga. Selle tagajärjel omab ta ka kolm korda suurema kõvendusvõime kui harilik lamp E442. Üldiselt peab tähendama, et käesolevaks hooajaks on parandatud ka lampide E442 ja E442S elektrilisi võimeid, nii et ka need lampid tõusevad kõrgemale tavaliku nivoo tasapinnalt.

Igas ilma tagassideta teostatud vastuvõtjas omab erilisel suure tähtsuse väikese sisemahtuvusega ja

suure tõusuga audionlamp. Sellised omadused on omased uuele Philips lambile E424, milline on konstrueeritud täitsa uuel ja erilisel põhimõttel, mis võimaldab kaotada maksimaalsel viisil sisemahtuvust.

Takistuskõvenduse teostamiseks pakub Philips sellest klassist uut metalliseeritud lampi E438.

Kõige lähemal ajal saadab Philips turule veelgi uusi Philips raadiolampe, millistest olgu siinkohal nimetatud mõningad. „Selectode“ E445 on niinimetatud „variable mu“ lamp ja on määratud moodsate vastuvõtjate sisendusastmesse. Järgmine lamp, mis täiel määral vajab nimetamist, on uus kaudselt köetav pentood, milline omab äärmiselt suure võime ja lihtsustab raadioaparaatide ehitamist.

3. Lampid alalisvoolu võrgule.

Alganud hooaja puhul on parandatud kõikide senituntud Philips „Miniwatt“ lampide elektrilisi omadusi ja peale selle on lastud turule ka kaks uut tüüpi, nii et nüüd otsekoheselt köetavate alalisvoolu võrgule määratud raadiolampide komplekt koosneb järgmistest tüüpidest:

- B442 (Seeria 100),
- B415 (Seeria 100),
- B424 (Seeria 100) — uus audion,
- B438 (Seeria 100) — uus takistusvõimendaja,
- B543 (Seeria 100) — uus pentood.

Peale selle laskis Philips turule ka kaudselt köetavaid alalisvoolu võrgu lampe ja nimelt järgmiselt:

- B2042 — kõrges. varivõrelamp,
- B2024 — audion,
- B2006 — lõpplamp,
- B2043 — pentood.

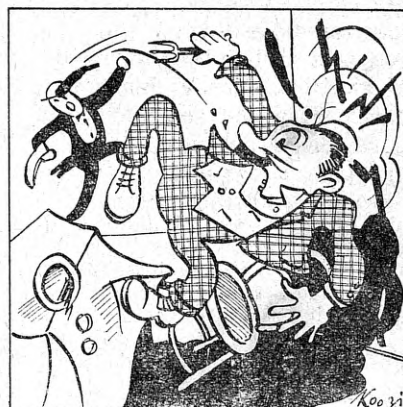
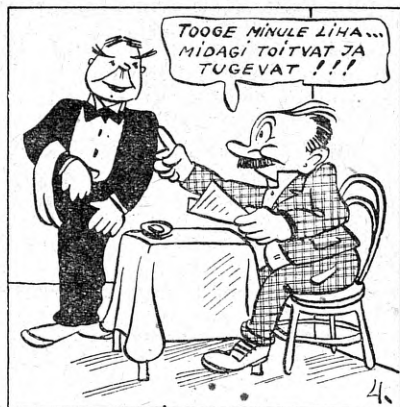
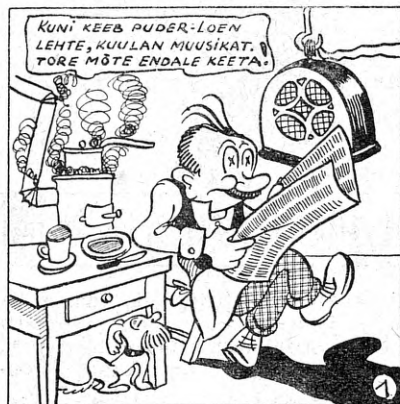
Raadiokursustest osavõtjad

Keskel kursuste juhataja dipl. ins. F. Olbrei

26. skp. algasid Tallinnas Ü. E. Raadioühingu korraldusel raadiokursused, millele vastu võeti 56 õpilast, kuna üle 30 soovija palvet ei saadud vastavate ruumide puudumisel rahuldada. Ühingul on kavatsus korraldada peale uut aastat II raadiokursus, et saaks ka need omale vajalikke teadmisi raadio alal omada, kellele see nüüd võimaluks osutus.

Mihkel Kilu kuulab kõrgis raadiot

Kriminaalraadio

Pariisi siseministeriumis lõpetatakse palavikulise kiirusega raadiojaama, mis direktsiooni kuuldejaama kõrval hakkab töötama avaliku julgeoleku (õhu ja raadiopolitsei) kaitseks. Nimetatud asutis muutub tähtsaks sõlmpunktiks rahvusvahelises kriminaalpolitsei raadiovõrgus. Tema ülesanne on anda edasi väljakutseid, teateid, päevapilte jne. Prantsusmaa ja välismaade politseile. Samasugused jaamad ehitatakse ligemas tulevikus ka provintsi-linnadesse ja tähtsamatesse prantsuse sadamatesse. Ringhääling-valve, mis ellu kutsutud „avaliku julgeoleku“ kaitseks, töötab koos Fédératsion Nationale de T. S. F. ja P. T. T.-jaamadega, et võidelda edukalt kuritegevuse vastu.

Anoodpatarei eluea pikendamine

Kui anoodpatareiks tarvitada taskulambi patareisid, siis võib pikema tarvitamise järele kergesti tsink silinder aukliseks muutuda. Selle tagajärjeks on, et elektrolüüdiks tarvitatav täitemass välja tungib ja paberist katte läbi imutab, mille tõttu tekib lühiühendus üksikute elementide vahel. On selge, et sellisel olukorral on patarei eluiga väga lühike. Lühiühendustest hoidumiseks on soovitatav üksikute patareide vahele asetada klaasist ehk kõvast papist plaadid. Ka sagedase patareide proovimisega voltmeetri ehk katselambi abil saab kergesti leida vigast elementi.

Lugejate nurk

V. a. „Raadio“ toimetusele, Tallinna.

Palun Teie lugupeetud ajakirjas avaldada minu kui erapooletu isiku poolt alljärgnev seletus viimasel ajal teravaks muutunud Tallinna saatejaama sulgemise küsimuse üle.

Alles hiljuti pidasime „Eesti nädalat“, levitasime mõtet, et ainult siis võime püsida ja olla võistlusvõimelised kui minetame välissaaduste eelistamise, hakkame tarvitama kodumaa saadusi, meil enestel oleks tööd ja leiba. „Eesti nädalat“ pidades hellitasime lootust, et pea jõuame Eesti aastas, ent alles on sellest möödunud

mõned nädalad, kui teotsema on hakanud käputäis „kodumaa sõpra“, kes eneste ülesandeks on seadnud Eesti tööd ja ettevõtteid laita, ning põhjendamatult Tallinna ringhäälingule, kes osutub Eesti ettevõtteks, kallale tunginud, et koguda allkirju nimetatud kultuurilise ettevõtte sulgemiseks. Olen kindel, et need kallaletungijad, kui nemad oleksid mõelnud vähegi kaine mõistusega, poleks oma naiiv-lapselikku sammu astunud, vaid oleksid selle raha, mida nad suure suuga Tallinna jaama sulgemisel lubavad maksta, kinkinud Ringhäälingule parema kava saavutamiseks.

Mina, kui alaline raadio kuulaja, olen tähele pannud, et Eesti raadio alatasa on paranenud oma saatekavalt, mis puutub aga sellesse, et Torino Tallinna ametliku laine ära näppas, siis selles pole süüdi veel Ringhääling

ega tema tegelased. Ringhääling on teinud teistel lainetel saatekatseid ja kui need veel kõiki seni pole rahuldanud, siis loodan igatahes, et pea sobiv laine leitakse ja nii tülikast küsimusest üle saadakse. Pean aga tähendama, et hulk hädaldamisi, mis Ringhäälingu arvel lendu lastud, on täiesti alusetu ja põhjendamata. Kui mõni Tallinnat ei peaks kuulma, siis kuulab ta selle asemel Tartu jaama ja vastupidi.

Kui mõnelt poolt tähendatakse, et meie saatejaamad segavad välismaa jaamu, siis oleks see küll asjatu etteheide, sest kui meie vaatame Vene jaamu, siis märkame, et need alatasa oma võimsust suurendavad ja naabruses olevad jaamad „surnuks“ karjuvad. Teame väga hästi, et hiljuti oli veel Varssavi jaam väga selgesti kuulda, kuid nüüd kaks Moskva jaama vägisi karjuvad üle ja segavad korralikku kuulamist, rääkimata suurest hulgast teistest saatjatest. Kui lainete kindlaks määramisest kinni ei peeta, siis pea olemegi nii kaugel, et kõige oma kõrge tehnika juures enam korralikust raadio kuulamisest jutugi ei või olla. Mina võin kindlalt väita, et vähemalt minu aparaadi juures Tallinna jaam ühtki jaama ei sega, ehkki kuulen mitukümmend jaama. Kui mõnelt poolt kurdetakse, et Tartu segavat Stokholmi ja Leningradi, siis mina võin neid täiesti segamatult igal ajal kuulda.

Ka leian mina, et Ringhääling on teinud kõik, mis tema võimuses seisab, et kava suuremale hulgale meeldivamaks teha. Asja korraldas Ringhääling ankeedi, loodan, et seal avaldatud võimalikkude soovidega ta arvestab. Arvan, et kui Ringhääling poleks mitte olnud Ee ti ettevõtte, siis allkirjade koguja poleks kõssanudki, vaid palju halvema kava juures oleksid talle kiidulaulu laulnud. Mis puutub sellesse, et meil on vähe abonente, siis seisab viga meie raadioseadustes, mille pehmuse tõttu meil kindlasti rohkem „jäneseid“ on kui ametlikke kuulajaid. Uus raadioseadus peaks kiirendatud korras välja töötama, siis saaks Ringhääling vähemalt poole tulusid juurde ja võiks kava laiendada.

Kätt südamele pannes pean tunnistama, et Ringhääling on meil tõsiselt olnud oma töö juures, on seda austasti teinud ja sellejuures teda laimama tulla, on suurim ülekohus. Ringhäälingul on kahtlemata suur teene meie rahvale hariduse süvendamiseks kui ka välismaale tutvustajaks, seepärast soovin talle hääd käekäiku ja loodan, et need, kes teda seni mõistnud pole, õieti hindavad.

Suurima lugupidamisega

Paul Tõldsep, abonent 1232.

Toimetuse kirjakast

„Kuulaja“. Teid huvitab, kui palju mina kuus palkaan ja kui palju meie reis maksis: On väga indiskreetne küsimus, sest meid oli kolm inimest, kellel igalühel palk erinev. Teatan Teile seepärast parem tegelikkude sõidukulude suuruse: 250 krooni.

H. M.

Kuresaare Raadioklubi. Teie kirja sain alles mõne päeva eest kätte, sest ta oli adresseeritud Ringhäälingusse. Püüan Teie soovi täita ja teatan sellest lähemalt kirjalikult. Raske on praegusel silmapilgul vastavat jõudu leida, sest kõik on tööga koormatud. Loodan aga, et siiski korda läheb õige varsti Teile soovitatavat vastust anda.

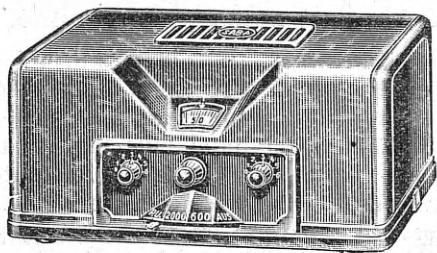
H. M.

Tehnilistel põhjustel jääb tänasest numrist tehniline kirjakast väsjä, mida palume lugupeetud lugejaid lahkesti vabandada.

Toimetus.

Väljaandja: Üleriikline Eesti Raadioühing

Vastutav toimetaja: Dr. H. Mäe

Parimaid

Stand. anode
antenni traate
valjuhääldajaid
isophon süsteeme
elektri membraane
(pick-up)

Warta & Noack akkusi ja kõiki raadio tarbeid ja osi suurimas valikus kõrges kvaliteedis väga hinnaväärtiselt samuti nagu kõiki tuntud

raadioaparaate

Nadir-Lux 3 W, Saba, Mende, ingl. His Master' Voice, Telefunken, Philips, Esto 3 ja nõitrodüüne — mis tänavusel raadionäitusel kõige paremateks patarai vastuvõtjateks tunnistati ja I auhinnaga suure kuld aurahaga krooniti — ostetakse nagu harilikult ikka meilt

©/ü. **Esto Muusika**

Tallinnas, Viliandis